

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**Е
НАЦРТ**

**ЗАКОН
О ОБНОВЉИВИМ ИЗВОРИМА ЕНЕРГИЈЕ**

Бања Лука, септембар 2021. године

ЗАКОН О ОБНОВЉИВИМ ИЗВОРИМА ЕНЕРГИЈЕ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се планирање и подстицање производње и потрошње енергије из обновљивих извора, технологије за коришћење обновљивих извора енергије, сертификавање производних постројења, мјере подстицаја, спровођење система подстицања производње, производња електричне енергије од стране купаца-произвођача појединачно или у оквиру заједница, начин вођења регистра и друга питања од значаја за ову област.

Члан 2.

(1) Циљ овог закона је стимулисање производње електричне и топлотне енергије из обновљивих извора енергије и употреба енергије из обновљивих извора у транспорту, ради потрошње на домаћем тржишту и повећања удјела у бруто финалној потрошњи енергије, те обезбјеђење развоја подстицајних механизма, регулаторног оквира и техничке инфраструктуре за обновљиве изворе енергије.

(2) Подстицањем производње електричне и топлотне енергије из обновљивих извора, као и употребе енергије из обновљивих извора у транспорту, обезбјеђују се:

1) остваривање енергетске политике у Републици Српској (у даљем тексту: Република) у погледу удјела енергије произведене из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије у Републици,

2) смањење употребе фосилних горива и повећање коришћења обновљивих извора енергије,

3) допринос заштити животне средине смањењем негативних утицаја употребе фосилних горива,

4) подршка реализацији циљева о климатским промјенама и испуњење обавеза из међународних уговора,

5) повољнији амбијент за инвеститоре,

6) подстицање, увођење, примјена и развој нове опреме и технологија, те развој домаће економије у цјелини,

7) допринос одрживом развоју, отварање нових радних мјеста, посебно путем samozapoшљавања и развој предузетништва у енергетици,

8) одрживост система подстицаја и примјена оперативне државне помоћи у форми тржишне премије, осим за мале произвођаче,

9) дугорочно обезбјеђење енергије, повећање сигурности снабдијевања електричном енергијом и развој електроенергетског сектора у цјелини,

10) рационалније коришћење и разноликост примарних извора енергије, стварање услова за регионални развој, посебно у руралним и неразвијеним подручјима,

11) претпоставке за квалитетно збрињавање неких врста отпада,

12) активно учешће крајњих купаца и локалних заједница у енергетској транзицији.

Члан 3.

(1) Појмови коришћени у овом закону имају сљедеће значење:

1) обновљива енергија означава енергију из вјетра, соларну (топлотна и фотонапонска) и геотермалну енергију, енергију из околине, хидроенергију, био-масу, био-гас, депонијски гас и гас добијен из постројења за обраду отпадних вода,

2) програм подршке означава сваки инструмент и програм који стимулише употребу обновљивих извора енергије смањењем трошкова те енергије, повећањем цијене по којој се може продати или повећањем, у смислу обавезе за набавком или слично, количине тако набављене енергије, укључујући помоћ при инвестирању, пореске олакшице или смањења, поврат пореза, обавезујуће програме подршке за обновљиву енергију, као и директне цјеновне програме подршке, укључујући исплате по гарантованим откупним цијенама и промјењиве или фиксне премије,

3) купац-произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије означава крајњег купца, који дјелује у оквиру својих просторија смјештених унутар ограничених подручја и који производи електричну енергију из обновљивих извора енергије за властиту потрошњу, односно који може складиштити или продавати електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије коју је сам произвео, при чему за купце који не припадају категорији домаћинства те активности не представљају њихову главну комерцијалну или професионалну дјелатност,

4) купци-произвођачи електричне енергије из обновљивих извора енергије који дјелују заједнички означавају групу која се састоји од најмање два купца-произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије који дјелују заједнички у складу са дефиницијом купац-произвођач, а који су смјештени у истој згради или стамбеном комплексу,

5) инсталисана снага производног постројења (електране) означава збир називних снага свих турбина у постројењу или свих генератора, уколико постројење нема погонску машину (турбину), изражену у kW,

6) електрична енергија из обновљивих извора енергије представља електричну енергију произведену у постројењима која користе искључиво обновљиве изворе енергије, као и дио електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије у хибридном постројењима која користе и конвенционалне изворе енергије, укључујући електричну енергију произведену у постројењима из обновљивих извора енергије која се користи за пуњење система акумулације, али која не обухвата електричну енергију произведену као резултат пумпно-акумулационог система,

7) обавезан откуп је програм подстицаја за мала постројења који представља обавезан откуп произведене електричне енергије из обновљивих извора енергије по фиксним гарантованим откупним цијенама од стране Оператера система подстицаја,

8) продајна цијена понуђача означава цијену електричне енергије из обновљивих извора енергије коју понуди понуђач у поступку аукције,

9) тржишна премија за велика постројења означава промјењиву премију, коју, као подстицај, могу остварити произвођачи електричне енергије у великим постројењима, у складу са законом, одређену као разлику између продајне цијене и референтне тржишне цијене и која се усклађује на кварталном нивоу,

10) произвођач електричне енергије из обновљивих извора је произвођач који производи електричну енергију користећи обновљиве изворе енергије на економски

примјерен начин, уз заштиту животне средине и који је обезбиједио мјерење свих енергетских величина у датом производном постројењу,

11) накнада за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора је новчани додатак на цијену електричне енергије који се обрачунава свим крајњим купцима електричне енергије у Републици, а која се користи за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора,

12) крајњи купац је правно и физичко лице које купује електричну енергију за своје властите потребе и коришћење,

13) уговор о снабдијевању електричном енергијом по принципу нето мјерења или нето обрачуна представља уговор између снабдјевача и купца-произвођача који дио потреба за електричном енергијом производи у властитом постројењу,

14) постројење за производњу електричне енергије из обновљивих извора представља постројење за производњу електричне енергије (електрану) у којем се као примарни извор енергије за производњу електричне енергије користи један или више обновљивих извора енергије,

15) нето мјерење означава комерцијалну шему снабдијевања код које се вишак електричне енергије коју купац-произвођач испоручи у мрежу током обрачунског периода преноси у наредни обрачунски период у виду енергетског кредита, који се користи за умањење потрошње електричне енергије у периодима када је потрошња електричне енергије купца-произвођача већа од производње за сопствене потребе,

16) нето обрачун означава комерцијалну шему снабдијевања код које се вишак електричне енергије коју купац-произвођач испоручи у мрежу током обрачунског периода преноси у наредни обрачунски период у виду монетарног кредита, који се користи за умањење трошкова електричне енергије у периодима када је потрошња електричне енергије купца-произвођача већа од производње за сопствене потребе,

17) енергетски кредит означава позитивну разлику предате више произведене електричне енергије купца-произвођача и преузете електричне енергије са мреже током обрачунског периода,

18) монетарни кредит означава новчану вриједност разлике предате више произведене електричне енергије купца-произвођача у односу на количине преузете са мреже током обрачунског периода и израчунава се као производ енергетског кредита и јединичне цијене више произведене електричне енергије која одговара јединичној цијени компоненте енергије садржане у малопродајној цијени снабдјевача умањене за 5%,

19) балансна група обновљивих извора енергије је група коју чини један или више произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије који су остварили право на подстицај у виду обавезног откупа.

(2) Појмови који нису наведени у ставу 1. овог члана имају значење из Закона о енергетици и Закона о електричној енергији.

ГЛАВА II

ПЛАНИРАЊЕ И ПОДСТИЦАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ПОТРОШЊЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

Члан 4.

(1) Коришћењем обновљивих извора енергије остварују се циљеви Републике у области енергетике преузети међународним споразумима и стратешким документима, а утврђени енергетским и климатским планом Републике.

(2) Циљеви Републике о учешћу енергије из обновљивих извора по годинама, количине предвиђене за подстицај по технологијама, преглед врста и начин остваривања подстицаја, као и друга питања уређују се Програмом о коришћењу обновљивих извора енергије (у даљем тексту: Програм), који доноси Влада Републике Српске.

Члан 5.

Програм садржи:

- 1) очекивану бруто финалну потрошњу електричне енергије, енергије гријања и хлађења и енергије у транспорту,
- 2) секторске циљеве, односно удјеле енергије из обновљивих извора у електричној енергији, гријању и хлађењу и транспорту,
- 3) максимални укупни инсталирани капацитет по годинама и технологијама изражен у kW, као и максималне годишње количине планиране производње електричне енергије по технологијама,
- 4) максимални укупни инсталирани капацитет по годинама за мала постројења по технологијама, изражен у kW, као и максималне годишње количине планиране производње електричне енергије по технологијама (технолошке квоте), које су предмет подстицајних мјера,
- 5) технолошке квоте по технологијама за заједнице обновљиве енергије,
- 6) начин утврђивања услова и обима аукција,
- 7) друге мјере од значаја за остваривање планираних циљева.

Члан 6.

(1) Учешће енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије израчунава се као бруто потрошња енергије из обновљивих извора подијељена са укупном финалном бруто потрошњом енергије, изражено у процентима.

(2) Бруто финална потрошња енергије из обновљивих извора представља збир:

- 1) бруто финалне потрошње електричне енергије произведене из обновљивих извора,
- 2) бруто финалне потрошње енергије за гријање и хлађење произведене из обновљивих извора,
- 3) бруто финалне потрошње енергије из обновљивих извора у транспорту.

(3) Начин израчунавања удјела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије у Републици прецизира се Програмом.

ГЛАВА III

РАЗВРСТАВАЊЕ И СЕРТИФИКАЦИЈА ПОСТРОЈЕЊА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

1. Разврставање постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора

Члан 7.

Постројења која користе обновљиве изворе енергије за производњу електричне енергије, зависно од примарног извора енергије, разврставају се на постројења која користе:

- 1) енергетски потенцијал водотокова,
- 2) енергију вјетра,
- 3) неакумулисану енергију сунца,
- 4) енергију која се добија из био-маса,
- 5) енергију која се добија из био-гаса,
- 6) депонијски гас и гас из постројења за третман комуналних отпадних вода,
- 7) енергију других видова обновљивих извора,
- 8) енергију више обновљивих извора у комбинацији.

Члан 8.

(1) Постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора за која се може остварити право на подстицај производње електричне енергије, с обзиром на инсталисану снагу, дијеле на мала и велика постројења.

(2) Мала постројења су:

1) хидроелектране, вјетроелектране и соларне електране на земљи инсталисане снаге закључно са 150 kW,

2) соларне електране на објектима, електране на био-масу и био-гас, депонијски гас и гас из постројења за третман комуналних отпадних вода инсталисане снаге закључно са 500 kW.

(3) Велика постројења су:

1) хидроелектране инсталисане снаге веће од 150 kW закључно са 10.000 kW,

2) вјетроелектране и соларне електране на земљи инсталисане снаге веће од 150 kW,

3) соларне електране на објектима и електране на био-гас и био-масу, инсталисане снаге веће од 500 kW.

2. Сертификовање постројења за производњу електричне енергије која користе обновљиве изворе

Члан 9.

(1) Сертификат за производно постројење издаје се произвођачу електричне енергије за производно постројење које производи електричну енергију из обновљивих извора енергије на економски исплатив начин уз заштиту животне средине и у којем је обезбијеђено мјерење свих енергетских величина.

(2) Прибављање сертификата за производно постројење је услов за остваривање права на подстицај производње електричне енергије из обновљивих извора или за издавање гаранције о поријеклу електричне енергије.

(3) Сертификат за производно постројење издаје се након прибављања употребне дозволе од надлежног органа, у складу са прописима о уређењу простора и грађењу.

(4) Сертификат за производно постројење издаје Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија), на захтјев произвођача.

(5) Регулаторна комисија води Регистар издатих сертификата за производна постројења.

(6) Изузетно од ст. 3. и 4. овог члана, сертификат за производно постројење купца-произвођача или заједнице обновљиве енергије, инсталисане снаге закључно са 50 kW, издаје надлежни оператер дистрибутивног система, на основу локацијских услова уз испуњење осталих критеријума прописаних овим законом.

Члан 10.

(1) Сертификат за производно постројење издаје се на период важења од:

1) 15 година за производно постројење које користи енергетски потенцијал водотокова, енергију вјетра и енергију сунца,

2) пет година за производно постројење које користи био-масу и био-гас.

(2) Регулаторна комисија доноси правилник којим се прецизније уређују критеријуми за издавање сертификата, поступак издавања, садржај сертификата, његово продужење, пренос и измјена, вођење Регистра издатих сертификата, као и поједностављена процедура издавања сертификата за производна постројења купаца-произвођача.

ГЛАВА IV

СПРОВОЂЕЊЕ СИСТЕМА ПОДСТИЦАЈА И БАЛАНСИРАЊЕ

1. Спровођење система подстицаја

Члан 11.

(1) Оператер система подстицаја, као непрофитна организација, обавља административно-финансијске и друге оперативне послове система подстицаја производње електричне енергије из обновљивих извора и оснива се у складу са прописима којима се уређује систем јавних служби.

(2) Оператер система подстицаја (у даљем тексту: Оператер подстицаја) има својство правног лица са јавним овлашћењима утврђеним овим законом и уписује се у Регистар привредних субјеката.

(3) Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) доноси одлуку којом се уређују оснивање, организација, као и друга питања од значаја за рад Оператера подстицаја.

(4) Оператер подстицаја финансира се из накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије.

(5) Надзор над радом Оператера подстицаја врше Министарство и Регулаторна комисија, у оквиру надлежности утврђених овим законом.

(6) Коришћење средстава од накнаде за обновљиве изворе енергије од стране Оператера подстицаја подлијеже ревизији, коју врши служба надлежна за ревизију јавног сектора Републике.

(7) Оператер подстицаја подноси Влади извјештај о свом раду и финансијски извјештај, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Члан 12.

Надлежности Оператера подстицаја су да:

1) води евиденцију о укупним количинама произведене електричне енергије и инсталисаним капацитетима производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, чији су подаци јавно доступни,

2) води евиденцију о планираној и оствареној производњи електричне енергије и капацитетима производних постројења за које је остварено право на подстицај, чији су подаци јавно доступни,

3) води евиденцију о планираној производњи електричне енергије и капацитетима производних постројења за које је произвођач остварио прелиминарно право на подстицај,

4) спроводи поступке аукција за велика постројења у складу са овим законом и Правилником о аукцијама,

5) закључује уговор о откупу електричне енергије, уговор о премији са произвођачима који су остварили право на подстицај на основу одлука донесених у систему подстицаја, у складу са одредбама овог закона,

6) врши обрачун и исплату средстава за електричну енергију произведену у постројењима која остварују право на подстицај, те јавно објављује годишњи извјештај о исплаћеним средствима по производним постројењима, најкасније до краја фебруара текуће године за претходну годину,

7) закључује уговоре са снабдјевачима крајњих купаца у Републици, као и са купцима који електричну енергију за властите потребе набављају директно на тржишту, те у складу са потписаним уговорима врши фактурисање и наплату накнаде за обновљиве изворе енергије,

8) врши продају електричне енергије произведене у систему обавезног откупа по гарантованој откупној цијени на тржишту електричне енергије,

9) врши прерасподјелу количина електричне енергије из система обавезног откупа на снабдјеваче крајњих купаца у Републици, у случају немогућности продаје електричне енергије на тржишту или у случају када је цијена за 20% мања од просјечне референтне тржишне цијене у претходних 12 мјесеци, коју је утврдила Регулаторна комисија,

10) закључује уговор о продаји електричне енергије произведене у систему обавезног откупа по гарантованој откупној цијени са изабраним понуђачима или снабдјевачима крајњих купаца,

11) врши фактурисање и наплату продате електричне енергије произведене у систему обавезног откупа по гарантованој откупној цијени од изабраног понуђача или снабдјевача крајњих купаца,

12) врши продају гаранција о поријеклу за електричну енергију за коју се остварује право на подстицај,

13) доноси правила рада Оператера подстицаја, уз сагласност Регулаторне комисије,

14) доноси упутство о раду балансне групе обновљивих извора енергије,

15) преузима балансну одговорност за производњу електричне енергије за коју се остварује право на обавезан откуп по гарантованој откупној цијени и сноси трошкове балансирања у складу са чланом 17. овог закона,

16) врши обрачун дебаланса у складу са упутством о раду балансне групе обновљивих извора енергије,

17) израђује и доставља Влади извјештај о остварењу циљева у складу са Програмом из члана 4. став 2. овог закона за текућу годину, најкасније до 30. новембра,

18) депонује средства која представљају мјере обезбјеђења од произвођача који су остварили прелиминарно право на подстицај,

19) врши обрачун и пренос средстава Фонду за заштиту животне средине и енергетске ефикасности Републике Српске,

20) обавља и друге послове неопходне за спровођење система подстицаја.

Члан 13.

Правилима рада из члана 12. тачка 13) овог закона уређују се:

- 1) начин и остваривање права и обавеза учесника у систему подстицаја, у складу са прописима којима се уређује систем подстицаја,
- 2) начин достављања планова производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, те начин праћења остварења планова,
- 3) начин вођења евиденција о произвођачима који остварују право на подстицај, као и о произвођачима који остварују прелиминарно право на подстицај,
- 4) начин издавања потврде за енергију и начин вођења евиденције о поднесеним захтјевима и издатим потврдама,
- 5) начин и рокови закључења уговора, измјене и допуне уговора, престанак важења и раскид уговора,
- 6) балансна припадност произвођача и балансна одговорност учесника система подстицаја,
- 7) начин продаје електричне енергије произведене у систему обавезног откупа по гарантованој откупној цијени,
- 8) начин достављања и врсте података од произвођача електричне енергије из обновљивих извора који су остварили право на подстицај,
- 9) начин размјене података са оператером система на чију мрежу су прикључена производна постројења,
- 10) услови и начин обрачуна, фактурисања, финансијског поравнања и наплате за електричну енергију произведену у систему подстицаја,
- 11) начин продаје гаранције о поријеклу,
- 12) инструменти обезбјеђења плаћања преузете и предате енергије и њихово коришћење у систему обавезног откупа,
- 13) друга питања у вези са спровођењем система подстицаја.

Члан 14.

(1) Оператер дистрибутивног, односно преносног система одговоран је за читавање и обрачун електричне енергије испоручене на мрежу, као и свих других енергетских величина у производном постројењу које користе обновљиве изворе енергије, укључујући бруто производњу, властиту потрошњу и потрошњу за властите потребе.

(2) Оператер дистрибутивног, односно преносног система мјесечно врши обрачун електричне енергије од произвођача који су остварили право на подстицај и доставља извјештај произвођачу и Оператеру подстицаја, као и извјештај о укупно предатој електричној енергији крајњим купцима на свом подручју.

Члан 15.

(1) Оператер подстицаја, Регулаторна комисија и оператер дистрибутивног, односно преносног система имају слободан приступ постројењима и свим подацима који се односе на постројење и енергенте који се у њему користе, а у сврху испуњења обавеза прописаних овим законом.

(2) Произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије дужан је да омогући неометан рад представницима Оператера подстицаја, Регулаторне комисије и оператера дистрибутивног, односно преносног система.

Члан 16.

(1) Снабдјевач крајњих купаца доставља извјештаје Оператеру подстицаја о укупно продатој електричној енергији и укупно обрачунатом износу накнаде садржане у издатим фактурама за утрошену електричну енергију.

(2) Снабдјевач крајњих купаца дужан је обрачунату накнаду за обновљиве изворе енергије уплатити на рачун Оператера подстицаја.

(3) У случају расподјеле планиране производње електричне енергије на снабдјеваче крајњих купаца у Републици, у складу са чланом 12. тачка 9) овог закона, снабдјевач је дужан да преузме и плати Оператеру подстицаја припадајући удио електричне енергије по важећој референтној тржишној цијени.

2. Балансирање

Члан 17.

(1) Произвођач електричне енергије за коју је остварено право на подстицај у виду обавезног откупа члан је балансне групе обновљивих извора енергије.

(2) Оператер подстицаја је балансно одговоран за балансну групу обновљивих извора енергије.

(3) Произвођач електричне енергије који је остварио право на подстицај производње електричне енергије у једном или више малих постројења чија је укупна инсталисана снага мања или једнака 150 kW не пријављује дневни распоред рада Оператеру подстицаја и не сноси трошкове балансирања.

(4) Произвођач електричне енергије који је остварио право на подстицај производње електричне енергије у једном или више малих постројења чија је укупна инсталисана снага већа од 150 kW пријављује дневни распоред рада Оператеру подстицаја и сноси трошкове балансирања.

(5) Произвођач електричне енергије који је остварио прелиминарно право на подстицај, у складу са одредбама овог закона, у периоду од првог прикључења на мрежу до истека шест мјесеци од дана добијања употребне дозволе, може бити члан балансне групе обновљивих извора енергије, при чему сноси трошкове балансирања у складу са овим законом и упутством о раду балансне групе обновљивих извора енергије.

Члан 18.

(1) Произвођач електричне енергије у великим постројењима који остварује право на тржишну премију одговоран је за балансирање и плаћа трошкове балансирања производње у складу са прописима коју уређују ову област.

(2) Произвођач из става 1. овог члана постаје одговоран за балансирање на један од следећих начина:

1) закључивањем уговора са Независним оператером система БиХ о непосредној балансној одговорности, уколико је произвођач балансно одговорна страна,

2) закључивањем уговора о преносу балансне одговорности на балансно одговорну страну.

Члан 19.

(1) Трошкове који настану при обављању послова балансирања Оператер подстицаја преноси на чланове балансне групе обновљивих извора.

(2) Средства за покриће трошкова балансирања балансне групе обновљивих извора енергије обезбјеђује Оператер подстицаја из сљедећих извора:

1) наплате трошкова балансирања чланова балансне групе обновљивих извора енергије,

2) накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије.

(3) Оператер подстицаја, уз сагласност Регулаторне комисије, доноси упутство о раду балансне групе обновљивих извора енергије, којим се прописују:

1) поступак регистрације чланова балансне групе обновљивих извора енергије,

2) начин обрачуна дебаланса произвођача и групе као цјелине, те начин реализације плаћања трошкова балансирања за чланове балансне групе обновљивих извора енергије,

3) начин припреме и достављање планова производње,

4) остала питања везана за несметан рад балансне групе обновљивих извора енергије.

ГЛАВА V

ГАРАНЦИЈА О ПОРИЈЕКЛУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ПРОИЗВЕДЕНЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

Члан 20.

(1) Гаранција о поријеклу електричне енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: Гаранција о поријеклу) издаје се на захтјев произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије за коју не остварује право на подстицај или на захтјев Оператера подстицаја за електричну енергију за коју је остварено право на подстицај.

(2) Гаранција о поријеклу издаје се за јединичну количину произведене електричне енергије од 1 MWh.

(3) Гаранција о поријеклу издаје се само једном за јединичну количину електричне енергије произведене у одређеном периоду, о чему се води посебна евиденција.

(4) Регулаторна комисија издаје гаранцију о поријеклу, врши пренос и поништавање гаранције о поријеклу.

(5) Регулаторна комисија доноси правилник о гаранцији о поријеклу за електричну енергију којим се уређују садржај гаранције, услови и поступак издавања, пренос и поништавање гаранције о поријеклу, вођење Регистра гаранција о поријеклу електричне енергије и друго.

Члан 21.

(1) Гаранција о поријеклу издаје се за електричну енергију произведену у одређеном периоду на основу података о произведеним количинама електричне енергије утврђених мјерењем.

(2) Гаранција о поријеклу може се употребити у року од годину дана од дана издавања, а након употребе или истека рока важења, гаранција о поријеклу се поништава.

(3) Произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије који је остварио право на обавезан откуп по гарантованој откупној цијени или право на премију утврђену у поступку аукције, нема право на гаранцију о поријеклу.

Члан 22.

(1) Гаранција о поријеклу издата у другим државама признаје се у Републици по принципу реципроцитета и у складу са закљученим међународним споразумима.

(2) Регулаторна комисија, уз сагласност Владе, може приступити релевантним међународним тијелима за издавање гаранција о поријеклу или приступити регионалним удружењима у Енергетској заједници, те извршити набавку опреме и корисничких програма неопходних за чланство у тим тијелима.

(3) Средства за набавку опреме, програма и чланарине у тијелима из става 2. овог члана, обезбјеђују се из средстава прикупљених по основу накнаде за обновљиве изворе енергије.

ГЛАВА VI

МЈЕРЕ ПОДСТИЦАЈА ЗА ПРОИЗВОДЊУ И КОРИШЋЕЊЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

1. Мјере подстицања производње електричне енергије из обновљивих извора енергије

Члан 23.

(1) Произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије може остварити право на сљедеће врсте подстицаја:

- 1) право на погодности приликом прикључења на мрежу,
- 2) право на обавезан откуп произведене електричне енергије по гарантованој откупној цијени или право на премију за продају на тржишту или потрошњу за властите потребе за мала постројења,
- 3) право на тржишну премију за електричну енергију коју продаје на тржишту, утврђену у поступку аукције за велика постројења.

(2) Произвођач електричне енергије за исту количину електричне енергије не може остварити право на обавезан откуп по гарантованој откупној цијени и право на премију.

Члан 24.

Право на подстицај из члана 23. став 1. т. 2) и 3) овог закона може остварити произвођач ако:

- 1) производи електричну енергију у малим и великим постројењима,
- 2) количине електричне енергије, односно инсталирани капацитети производних постројења не прелазе технолошке квоте за одређену годину утврђене Програмом,
- 3) посједује сертификат за производно постројење,
- 4) у постројењу није уграђена опрема која је коришћена.

Члан 25.

(1) На водотоку чија је дужина мања од 10 km, право на подстицај може остварити само једно производно постројење.

(2) На водотоку чија је дужина већа од 10 km, право на подстицај може остварити постројење чији су крајњи дијелови – водозахват и машинска зграда удаљени најмање 2 km од крајњих дијелова других производних постројења.

(3) У случају изградње више соларних електрана на истом објекту, све изграђене електране сматраће се једним постројењем у погледу инсталисане снаге из члана 8. овог закона, а у сврху одређивања врсте и висине подстицаја новоизграђене соларне електране.

(4) За соларну електрану на земљи могуће је остварити право на подстицај, односно прелиминарно право на подстицај у виду обавезног откупа уколико је растојање те електране од електране за коју је већ остварено право на подстицај или прелиминарно право на подстицај у виду обавезног откупа најмање једнако или веће од двоструког умношка инсталисане снаге изражене у kW те електране, изражено у метрима.

Члан 26.

(1) Произвођачу електричне енергије из малог постројења који је у периоду инвестирања примао државну помоћ сразмјерно се умањује гарантована откупна цијена или премија.

(2) Произвођачу електричне енергије из великог постројења који је у периоду инвестирања примао државну помоћ сразмјерно се умањује тржишна премија остварена у поступку аукције.

(3) Под државном помоћи из ст. 1. и 2. овог члана подразумијева се свака директна или индиректна помоћ у виду давања у новцу, материјалу и опреми, субвенција и пореских олакшица.

Члан 27.

Произвођач који у постројењима у експлоатацији, у којима је извршена реконструкција, производи електричну енергију из обновљивих извора енергије има право на обавезан откуп по гарантованој откупној цијени или право на премију за дио произведене електричне енергије која је резултат повећања капацитета добијеног реконструкцијом.

1.1. Погодности приликом прикључења на мрежу

Члан 28.

(1) Оператер дистрибутивног система дужан је да сваком новом произвођачу за мало постројење, који захтијева прикључење на дистрибутивну мрежу, изради и достави, о свом трошку, детаљну анализу могућности и услова за прикључење, са процјеном трошкова прикључења и временским оквиром за реализацију предложеног начина прикључења.

(2) Оператер дистрибутивног система, уз сагласност Регулаторне комисије, доноси правилник којим се прецизније прописују начин, услови и поступак прикључења на мрежу, остваривање погодности, критеријуми за подјелу трошкова прикључења и друга питања.

Члан 29.

Произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије прикључује се на преносну мрежу у складу са прописима којима се уређује прикључење постројења на преносну мрежу.

1.2. Право на обавезан откуп по гарантованој откупној цијени и право на премију

Члан 30.

(1) Произвођач електричне енергије из малих постројења, који испуњава услове из чл. 24. и 25. овог закона, има право на једну од сљедећих врста подстицаја:

1) право на обавезан откуп произведене електричне енергије у цијелости или дјелимично по гарантованој откупној цијени, или

2) право на премију за произведену електричну енергију коју продаје на тржишту или коју користи за властите потребе.

(2) Право на обавезан откуп електричне енергије по гарантованој откупној цијени или право на премију из става 1. овог члана може се остварити у трајању до 15 година.

Члан 31.

(1) Гарантовану откупну цијену и премију за мала постројења утврђује Регулаторна комисија у складу са методологијом прописаном Правилником о подстицају производње електричне енергије из обновљивих извора енергије.

(2) На основу методологије из става 1. овог члана, Регулаторна комисија, уз сагласност Владе, доноси одлуку о висини гарантованих откупних цијена и премија за мала постројења.

(3) Гарантована откупна цијена је непромјенљива у периоду трајања права на подстицај.

(4) Премија за мала постројења је промјењива и израчунава се као разлика између гарантоване откупне цијене за дато постројење и референте тржишне цијене.

(5) Референтну тржишну цијену утврђује Регулаторна комисија, најкасније до 10. у мјесецу за претходни квартал, као просјечну остварену veleпродајну цијену остварену у претходном кварталу на двије берзе у Босни и Херцеговини или земљама у окружењу.

(6) Регулаторна комисија најмање једном годишње провјерава ниво гарантованих откупних цијена и премија за мала постројења.

(7) За потребе утврђивања висине гарантованих откупних цијена и премија из става 2. овог члана, мала постројења дијеле се на:

1) хидроелектране инсталисане снаге закључно са 150 kW;

2) вјетроелектране инсталисане снаге закључно са 150 kW;

3) соларне електране на земљи инсталисане снаге закључно са 150 kW;

4) соларне електране на објектима:

1. инсталисане снаге закључно са 50 kW,

2. инсталисане снаге веће од 50 kW закључно са 500 kW;
5) електране на био-масу и био-гас, депонијски гас и гас из постројења за третман комуналних отпадних вода:

1. инсталисане снаге закључно са 50 kW,

2. инсталисане снаге веће од 50 kW закључно са 500 kW.

(8) Приликом закључивања уговора о обавезном откупу по гарантованој откупној цијени, односно уговора о додјели премије за мала постројења, примјењују се гарантоване откупне цијене из одлуке која је на снази у вријеме закључивања уговора.

(9) Изузетно од става 5. овог члана, висина гарантоване откупне цијене може се мијењати у случају промјене:

1) курса конвертибилне марке у односу на курс евра у БиХ у износу већем од 10%,

2) инсталисане снаге у случају из члана 25. став 3. овог закона.

Члан 32.

Право на обавезан откуп по гарантованој откупној цијени или право на премију произвођач електричне енергије из обновљивих извора у малим постројењима остварује на основу рјешења, које доноси Регулаторна комисија на захтјев произвођача, након изградње објеката и испуњења других услова у складу са овим законом.

Члан 33.

(1) Носилац пројекта који гради мало постројење може остварити прелиминарно право на подстицај обавезног откупа по гарантованој откупној цијени или право на премију ако испуњава услове из члана 24. став 1. т. 1) и 2), те ако је уписан у Регистар пројеката.

(2) Носилац пројекта из става 1. овог члана уз захтјев за стицање прелиминарног права прилаже сљедеће документе:

1) ревидиран главни пројекат,

2) грађевинску дозволу издату од надлежног органа у складу са прописима који уређују област грађења.

(3) Рјешење о прелиминарном праву на подстицај за мало постројење доноси Регулаторна комисија.

(4) Период трајања прелиминарног права из става 3. овог члана представља максимални период у којем је носилац пројекта дужан прибавити употребну дозволу за мало постројење и он износи:

1) годину дана за соларне електране,

2) двије године за остале електране.

(5) Носилац пројекта дужан је да, најкасније 30 дана од дана пријема рјешења из става 3. овог члана, достави Оператеру подстицаја захтјев за закључење предуговора о праву на подстицај са банкарском гаранцијом или депозитом у висини од 2% од вриједности инвестиције из главног пројекта.

(6) Носилац пројекта који је остварио прелиминарно право и Оператер подстицаја дужни су да закључе предуговор о прелиминарном праву у року од 60 дана од дана пријема рјешења из става 3. овог члана, а у супротном престаје да важи рјешење о прелиминарном праву.

(7) Рјешењем из става 3. овог члана, те потписивањем предуговора о прелиминарном праву на подстицај, у складу са овим чланом, носилац пројекта

резервише количине за подстицај и стиче могућност да оствари право на подстицај у периоду који не може бити дужи од шест мјесеци од истека рока из става 4. овог члана.

Члан 34.

Регулаторна комисија, уз сагласност Владе, доноси Правилник о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора, којим се уређују:

1) поступак за остваривање права на подстицај и прецизирају услови за остваривање права на подстицај,

2) поступак за остваривање права на подстицај за производна постројења у експлоатацији која су извршила реконструкцију и прецизирају критеријуми за остваривање права на подстицај за та постројења,

3) критеријуми за умањење подстицајних мјера за производна постројења која су у периоду инвестирања примила државну помоћ,

4) мјерење, читавање и обрачун електричне енергије за коју се остварује право на подстицај,

5) период на који се остварује право на подстицај и закључивање уговора о подстицају,

6) начин утврђивања трошкова рада Оператера подстицаја,

7) начин провјере количина електричне енергије за подстицање по технологијама (технолошких квота) и издавање одговарајућих потврда за енергију за мала постројења од Оператера подстицаја,

8) начин утврђивања износа средстава потребних за функционисање система подстицања производње електричне енергије из обновљивих извора,

9) методологија утврђивања гарантоване откупне цијене, референтне тржишне цијене, премије за мала постројења и гранични износ премије за велика постројења,

10) друга питања од значаја за спровођење система подстицаја.

Члан 35.

(1) Произвођач електричне енергије из великих постројења који испуњава услове из чл. 24. и 25. овог закона има право на тржишну премију за произведену електричну енергију коју продаје на тржишту.

(2) Тржишна премија из става 1. овог члана је промјенљива и израчунава се као разлика између продајне цијене електричне енергије понуђача из поступка аукције и референтне тржишне цијене, утврђене у складу са чланом 31. став 5. овог закона.

(3) Продајна цијена електричне енергије понуђача из поступка аукције је непромјенљива у периоду трајања права на подстицај, осим у случају промјене курса конвертибилне марке у односу на курс евра у БиХ, у износу већем од 10%.

(4) Право на тржишну премију остварује се након спроведеног поступка аукције, изградње постројења и испуњења других услова у складу са овим законом.

(5) Произвођач електричне енергије из великих постројења право на тржишну премију остварује на период до 15 година.

Члан 36.

(1) Аукција је поступак јавног надметања с циљем прикупљања понуда за изградњу постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора и остварења права на подстицај, при чему је предмет надметања продајна цијена електричне енергије произведене у великим постројењима, по датој технологији и капацитету у складу са Програмом.

(2) Аукција може бити отворена и локацијска.

(3) Отворена аукција се спроводи за одређену технологију и утврђене капацитете, у којој могу учествовати сви заинтересовани понуђачи који су прибавили грађевинску дозволу за постројење у складу са прописима.

(4) Локацијска аукција се спроводи за одређену технологију и утврђени капацитет на локацији коју је претходно утврдила Влада, и на којој ће се градити објекат за који је обезбијеђена грађевинска дозвола.

Члан 37.

Влада, на приједлог министарства надлежног за енергетику (у даљем тексту: Министарство), сваке двије године, доноси одлуку о спровођењу поступка аукције, којом се утврђују технолошке квоте, које су предмет аукције за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора за велика постројења.

Члан 38.

(1) Одлуком из члана 37. овог закона уређују се:

1) обим аукције, односно максимални нивои укупног инсталисаног капацитета из технологија обновљивих извора које су предмет аукције,

2) количине планиране електричне енергије које су предмет подстицаја,

3) минимални и максимални праг понуде,

4) начин и услови под којима се може мијењати обим аукције,

5) максимални период за почетак рада постројења које је предмет аукције,

6) инструменти обезбјеђења понуде у виду банкарске гаранције или депозита, исказани као проценат од вриједности укупне инвестиције пројекта који је предмет аукције,

7) начин израчунавања промјенљиве тржишне премије,

8) максимална продајна цијена коју могу понудити понуђачи у поступку аукције,

9) тренутна референтна тржишна цијена,

10) друга питања од значаја за предметну аукцију.

(2) Уколико спроведена аукција за одређену технологију није довела до планираног обима, разлика између планираног и оствареног обима је предмет поновљеног поступка аукције за ту технологију или се, у случају да није било довољно понуда у два поступка аукције заредом, разлика између планираног и укупног обима понуда додаје обиму поновљених аукција за друге технологије.

(3) Измијењени обим аукције из става 2. овог члана не може прелазити укупне технолошке квоте предвиђене одлуком о спровођењу поступка аукције, при чему укупне квоте по технологијама из Програма не могу бити прекорачене.

(4) У случају да се спроводи локацијска аукција, поред елемената из става 1. овог члана, одлука садржи и податке о локацији и расположивој документацији за планирани објекат.

Члан 39.

(1) Поступак аукције спроводи Оператер подстицаја, на основу одлуке Владе из члана 37. овог закона, у складу са Правилником о аукцијама.

(2) Максималну продајну цијену и референтну тржишну цијену за потребе аукције утврђује Регулаторна комисија, у складу са методологијом прописаном Правилником о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије.

(3) Критеријум за избор најповољнијег понуђача је најнижа понуђена продајна цијена електричне енергије за дату технологију.

(4) Регулаторна комисија је надлежна да надзире поступак аукција, те у случају неусклађености налаже Оператеру подстицаја отклањање неправилности.

Члан 40.

(1) Након спроведеног поступка аукције Оператер подстицаја доставља Влади извјештај о спроведеној аукцији и приједлог рјешења о избору најповољнијег понуђача.

(2) Рјешење о избору најповољнијег понуђача доноси Влада.

(3) Рјешење из става 2. овог члана садржи:

1) назив изабраног понуђача,

2) основне техничке податке о постројењу, укључујући примарни извор енергије, инсталисану снагу и планирану годишњу производњу електричне енергије,

3) висину продајне цијене произведене електричне енергије остварене у поступку аукције,

4) начин обрачуна промјенљиве тржишне премије,

5) рок за изградњу објекта,

6) висину гаранције за реализацију пројекта,

7) друге податке од значаја за конкретну аукцију.

(4) Против рјешења Владе из става 2. овог члана може се покренути управни спор.

(5) У случају да изабрани понуђач не прибави употребну дозволу у року за изградњу објекта прописаних рјешењем из става 2. овог члана, изабраном понуђачу се умањује понуђена продајна цијена електричне енергије у износу од 1% за сваки мјесец кашњења у реализацији пројекта, при чему максимално умањење може износити 12%.

Члан 41.

(1) Изабрани понуђач из члана 40. став 2. овог закона и Оператер подстицаја дужни су да закључе предуговор о премији у року од 30 дана од дана пријема рјешења Владе о избору најповољнијег понуђача, а у супротном престаје да важи рјешење Владе.

(2) Ако изабрани понуђач не закључи предуговор, Оператер подстицаја је дужан да, у року од осам дана од дана истека рока из става 1. овог члана, обавијести Владу о томе.

(3) Максимално кашњење изабраног понуђача из члана 40. став 2. овог закона у реализацији пројекта, односно прибављању употребне дозволе износи годину дана.

(4) Протеком рока из става 3. овог члана престаје да важи рјешење из члана 40. став 2. овог закона и предуговор из става 1. овог члана.

(5) У случајевима истека рокова из ст. 1. и 4. овог члана, Оператер подстицаја, најкасније у року од осам дана од истека датих рокова, активира банкарску гаранцију.

(6) У случају из става 2. овог члана, Влада може изабрати другорангираног понуђача.

Члан 42.

Након изградње објекта и испуњења других услова у складу са овим законом, право на тржишну премију произвођач електричне енергије из обновљивих извора у великим постројењима остварује на основу рјешења које доноси Регулаторна комисија.

Члан 43.

Регулаторна комисија доноси Правилник о аукцијама, којим се уређује спровођење поступка аукција, а нарочито:

- 1) задаци Оператера подстицаја и учесника аукција,
- 2) припрема процеса аукције,
- 3) начин расписивања јавног позива за доставу понуду за аукцију,
- 4) садржај понуде и начин достављања понуда,
- 5) инструменти финансијског обезбјеђења понуде,
- 6) провјера уредности понуда,
- 7) начин оцјене и рангирање понуда,
- 8) начин доношења рјешења о избору најповољнијег понуђача,
- 9) начин обавјештавања јавности о поступку аукције,
- 10) друга питања која се односе на поступак аукције.

1.3. Предуговори и уговори о подстицају

Члан 44.

(1) Оператер подстицаја израђује стандардне обрасце предуговора и уговора о подстицају, зависно од врсте подстицаја, и то:

- 1) предуговор о обавезном откупу електричне енергије по гарантованој откупној цијени,
- 2) предуговор о премији за производњу електричне енергије из малих постројења,
- 3) предуговор о премији за производњу електричне енергије из великих постројења,
- 4) уговор о гарантованом откупу електричне енергије по гарантованој откупној цијени,
- 5) уговор о премији за производњу електричне енергије из малих постројења,
- 6) уговор о премији за производњу електричне енергије из великих постројења.

(2) Оператер подстицаја закључује предуговор или уговор о подстицају на основу рјешења Регулаторне комисије или на основу рјешења Владе о избору најповољнијег понуђача у поступку аукције.

(3) Произвођач електричне енергије у малим постројењима, који је остварио прелиминарно право на подстицај у виду обавезног откупа по гарантованој откупној цијени или у виду премије, у складу са овим законом, дужан је да закључи одговарајући предуговор са Оператером подстицаја.

(4) Предуговор из става 3. овог члана обавезно садржи одредбе везане за период трајања предуговора, максимално дозвољено вријеме изградње постројења, обавезе произвођача, техничке податке о постројењу и планираној производњи и друго.

(5) Произвођач електричне енергије у великим постројењима, који је рјешењем Владе изабран као најповољнији понуђач у поступку аукције, дужан је да са Оператером подстицаја закључи предуговор о премији.

(6) Предуговор из става 5. овог члана обавезно садржи одредбе везане за период трајања предуговора, максимално дозвољено вријеме изградње постројења, обавезе произвођача, техничке податке о постројењу, планираној производњи, висину продајне цијене електричне енергије остварене у поступку аукције, начин израчунавања промјенљиве тржишне премије и друго.

(7) Произвођач електричне енергије у малим постројењима, који је остварио право на подстицај у виду обавезног откупа по гарантованој откупној цијени или право на премију, има право да закључи уговор о обавезном откупу електричне енергије по гарантованој откупној цијени или уговор о премији са Оператером подстицаја.

(8) Произвођач електричне енергије у великим постројењима, који је остварио право на подстицај у виду тржишне премије, има право да закључи уговор о премији са Оператером подстицаја.

(9) Уговорима из ст. 7. и 8. овог члана обавезно се дефинишу премија, гарантована откупна цијена и продајна цијена електричне енергије, период трајања уговора, технички подаци о постројењу и планираној производњи, као и обавезе произвођача у погледу достављања података Оператеру подстицаја.

Члан 45.

(1) Произвођачу који је остварио право на подстицај, то право престаје у сљедећим случајевима:

1) истеком времена на које је дато право на подстицај, односно истеком уговора о подстицају,

2) укидањем рјешења о праву на подстицај,

3) поништењем рјешења о праву на подстицај.

(2) Након престанка права на подстицај у случајевима из става 1. овог члана, произвођач нема право да за исто постројење поново затражи право на подстицај.

(3) Регулаторна комисија може укинути рјешење о подстицају у сљедећим случајевима:

1) ако је истекао сертификат за производно постројење, а није покренут поступак издавања новог сертификата у складу са прописима,

2) ако произвођач производи електричну енергију супротно условима који су утврђени рјешењем,

3) ако произвођач не извршава обавезе из уговора или предуговора о подстицају,

4) на захтјев произвођача који је остварио право на подстицај.

(4) Регулаторна комисија може поништити рјешење о подстицају у сљедећим случајевима:

1) ако је рјешење донесено на основу неистинитих података, укључујући податке о старости опреме и техничким и енергетским параметрима електране,

2) у другим случајевима, у складу са законом.

(5) Поништењем или укидањем рјешења о подстицају престаје да важи уговор о праву на подстицај.

1.4. Средства за подстицање

Члан 46.

(1) Средства за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора обезбјеђују се из:

1) накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора,

2) прихода од продаје гаранција о поријеклу за електричну енергију из система подстицаја,

3) прихода по основу активирања средстава обезбјеђења за прелиминарно право на подстицај.

(2) Крајњи купац електричне енергије у Републици обавезан је да плаћа накнаду за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора као додатак на цијену електричне енергије.

(3) Снабдјевач електричном енергијом дужан је да на рачуну за утрошену електричну енергију, који доставља крајњим купцима, одвојено исказе накнаду за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора.

(4) Висину накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора утврђује Регулаторна комисија одлуком, уз сагласност Владе.

Члан 47.

(1) Из средстава за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора обезбјеђују се средства за:

1) премије за електричну енергију из обновљивих извора,

2) дио трошкова балансирања,

3) трошкове рада Оператера подстицаја,

4) дио трошкова који се односе на функционисање система издавања гаранција о поријеклу, у складу са чланом 22. став 3. овог закона,

5) унапређење мјера енергетске ефикасности и промовисања производње електричне енергије из обновљивих извора.

(2) Трошкове рада Оператера подстицаја, на бази оправданих трошкова, утврђује Регулаторна комисија у поступку утврђивања висине накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора.

(3) Фонду за заштиту животне средине и енергетске ефикасности Републике Српске припада 10% средстава прикупљених по основу накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора ради реализације мјера из става 1. тачка 5) овог члана, а из којих се суфинансира и изградња електрана за властите потребе енергетски заштићених купаца.

2. Мјере за подстицање коришћења обновљивих извора енергије за гријање и хлађење и у транспорту

Члан 48.

(1) С циљем испуњења обавеза прописаних Програмом из члана 4. овог закона, које се односе на учешће обновљивих извора у производњи енергије за гријање и хлађење, Влада може увести сљедеће подстицајне мјере:

1) субвенције и друге олакшице за домаћу производњу и набавку опреме која се

користи за потребе гријања и хлађења употребом обновљивих извора енергије (соларни колектори за припрему топле воде, топлотне пумпе за коришћење аеротермалне, геотермалне и хидротермалне енергије и друго),

2) увођење обавезе великим потрошачима топлотне енергије (индустријске и градске топлане) да дио топлотне енергије производе из обновљивих извора енергије,

3) друге подстицајне мјере.

(2) Поред подстицајних мјера из става 1. овог члана, јединица локалне самоуправе може:

1) увести подстицајне мјере за произвођаче топлотне енергије из обновљивих извора енергије,

2) прописати услове под којима је дистрибутер топлотне енергије дужан да прикључи произвођача топлотне енергије из обновљивих извора енергије на своју дистрибутивну мрежу и да му понуди прикључење и откуп топлотне енергије.

(3) Јединица локалне самоуправе, најмање једном годишње, обавјештава Министарство о планираним и оствареним подстицајним мјерама из става 2. овог члана.

Члан 49.

Влада може увести одређене мјере за развој тржишта горива из обновљивих извора енергије у сектору транспорта и за развој одговарајуће инфраструктуре, а које се односе на:

1) подстицање развоја производње био-горива и других алтернативних горива (водоника и електричне енергије),

2) развој тржишта био-горива и других алтернативних горива,

3) веће коришћење био-горива и других алтернативних горива у оквиру услуга јавног превоза,

4) развој инфраструктуре за коришћење електричне енергије и других алтернативних горива,

5) дефинисање подручја у којим је обавезно обезбиједити инфраструктуру за пуњење електричних аутомобила.

Члан 50.

(1) С циљем испуњавања обавеза у погледу учешћа обновљивих извора енергије у транспорту, Влада доноси уредбу којом се уређује коришћење обновљивих извора и других алтернативних горива.

(2) Уредбом се прописују:

1) видови горива из обновљивих извора у транспорту,

2) учешће био-горива, електричне енергије из обновљивих извора и других алтернативних горива у укупној потрошњи горива за транспорт,

3) мјере којима се може подстицати постављање инфраструктуре за алтернативна горива у склопу услуга јавног превоза,

4) надзор над примјеном уредбе и друге мјере потребне за испуњење циљева.

Члан 51.

(1) Услуге пуњења електричних возила електричном енергијом из обновљивих извора могу пружати оператери јавно доступних мјеста за пуњење електричном енергијом из обновљивих извора (у даљем тексту: Оператер пунионица).

(2) Оператер пунионица може бити свако правно лице које је регистровано за обављање дате дјелатности и које је власник јавно доступног мјеста за пуњење или у име власника, на основу уговора, управља јавно доступним мјестом за пуњење електричном енергијом из обновљивих извора, путем кога је могуће пунити електрично возило или замијенити батерију електричног возила.

(3) Оператер пунионица је дужан да се евидентира код Регулаторне комисије и Оператера подстицаја.

(4) Оператер пунионица слободно бира свог снабдјевача електричном енергијом, коју користи за пружање услуга пуњења електричних возила електричном енергијом.

(5) Техничке захтјеве за мјеста за пуњење, у складу са релевантним техничким стандардима, прописује оператер система, актом којим се уређује прикључење корисника мреже, посебно за мјеста за пуњење мале снаге и мјеста за пуњење велике снаге.

(6) Оператер пунионица може купцима пружати услуге пуњења електричних возила електричном енергијом на уговорној основи, укључујући у име и за рачун снабдјевача електричном енергијом.

(7) Цијена услуге пуњења електричних возила електричном енергијом обавезно је тржишна, лако и јасно упоредива, прегледна и недискриминаторска.

(8) Оператер дистрибутивног система на недискриминаторској основи сарађује са Оператером пунионица.

(9) Оператер пунионица има право приоритетно куповати електричну енергију од Оператера подстицаја по референтној тржишној цијени, те за ту енергију добити гаранције о поријеклу електричне енергије које користи искључиво као доказ о поријеклу енергије коју продаје купцима на јавно доступним мјестима за пуњење.

3. Купци-произвођачи и заједнице обновљиве енергије

Члан 52.

(1) Крајњи купац има право да изгради и прикључи електрану која користи обновљиве изворе енергије на унутрашње електричне инсталације свог објекта за потребе сопствене потрошње.

(2) Инсталисана снага електране, у случају примјене шеме нето мјерења или нето обрачуна, не може бити већа од одобрене прикључне снаге објекта крајњег купца.

(3) Крајњи купац стиче статус купца-произвођача прикључењем електране из става 1. овог члана на унутрашње електричне инсталације свог објекта, као и прибављањем сертификата за производно постројење (електрану) у складу са овим законом, те има права и обавезе из овог закона и закона којим је уређена област електричне енергије.

(4) Купац-произвођач има права да:

1) производи електричну енергију за сопствену потрошњу,

2) складишти електричну енергију,

3) вишак произведене електричне енергије испоручи у мрежу.

(5) Електрана у којој купац-произвођач производи електричну енергију у складу са ставом 1. овог члана сматра се унутрашњом инсталацијом купца-произвођача.

(6) Снабдјевач који врши снабдијевање купца-произвођача примјеном шема нето мјерења или нето обрачуна дужан је да преузме вишак произведене електричне енергије који се испоручи у мрежу.

(7) Власник електране за потребе крајњег купца може бити и трећа страна, уз закључење посебног споразума са крајњим купцем за чије потребе је електрана изграђена.

(8) Сертификат из става 3. овог члана издаје оператер дистрибутивног система на чију мрежу је прикључен купац-произвођач, по поједностављеној процедури.

Члан 53.

(1) Оператер дистрибутивног система врши мјерење количина предате и преузете електричне енергије на мјесту прикључења купца-произвођача, као и мјерење количина произведене електричне енергије на мјесту прикључења електране за властите потребе на унутрашње инсталације купца-произвођача.

(2) Мјерење на мјесту прикључења купца-произвођача врши се двосмјерним бројилом активне електричне енергије.

(3) Оператер дистрибутивног система на мјесечном нивоу доставља снабдјевачу податке о обрачунским мјерним величинама регистрованим на мјесту прикључења купца-произвођача.

(4) Оператер дистрибутивног система на годишњем нивоу доставља Регулаторној комисији и Оператеру подстицаја податке о укупно произведеној електричној енергији купаца-произвођача.

Члан 54.

(1) Обрачун више преузете и предате произведене електричне енергије купаца-произвођача врши се примјеном:

1) шеме нето мјерења за електране инсталисане снаге до 10,8 kW (укључујући 10,8 kW),

2) шеме нето обрачуна за електране инсталисане снаге у опсегу од 10,8 kW до 50 kW (укључујући 50 kW),

3) стандардне шеме снабдијевања за електране инсталисане снаге преко 50 kW.

(2) Снабдјевач има балансну одговорност за мјерно мјесто купца-произвођача.

(3) Купац-произвођач чија инсталисана снага електране прелази 150 kW дужан је пријављивати дневни распоред рада и сносити трошкове дебаланса.

Члан 55.

(1) Основица за обрачун преузете и предате електричне енергије код примјене шеме нето мјерења и нето обрачуна је нето стање двосмјерног мјерног уређаја на мјесту прикључења купца-произвођача у обрачунском периоду, који износи један мјесец.

(2) Уколико је током обрачунског периода купац-произвођач преузео више електричне енергије него што је предао у мрежу, купац-произвођач плаћа разлику између преузете и предате електричне енергије у складу са уговореном цијеном за снабдијевање.

(3) Уколико је током обрачунског периода купац-произвођач предао више електричне енергије у мрежу него што је преузео, разлика између предате и преузете електричне енергије преноси се у наредни обрачунски период у корист купца-произвођача, и то:

1) код примјене шеме нето мјерења у виду енергетског кредита, изражено у kWh или

2) код примјене шеме нето обрачуна у виду монетарног кредита који одговара вриједности предате више произведене електричне енергије током обрачунског периода.

(4) Монетарни кредит је производ енергетског кредита и јединичне цијене више произведене електричне енергије која одговара јединичној цијени компоненте енергије садржане у малопродајној цијени снабдјевача умањене за 5%.

(5) Енергетски и монетарни кредит се користе у обрачунским периодима када је количина електричне енергије преузете са мреже већа од количине више произведене електричне енергије коју купац-произвођач преда у мрежу.

(6) Снабдјевач врши финални обрачун количина предате и преузете електричне енергије 1. априла текуће године за претходни дванаестомјесечни период, при чему купац-произвођач нема право на надокнаду вишка предате електричне енергије који преостане након финалног годишњег обрачуна.

(7) Обрачун накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, у случају примјене шеме нето мјерења или нето обрачуна, врши се за нето разлику преузете и предате електричне енергије у току обрачунског периода.

Члан 56.

(1) У случају примјене стандардне шеме снабдијевања, обрачун преузете електричне енергије са мреже и предате више произведене електричне енергије се врши независно.

(2) Снабдјевач врши обрачун и издаје фактуру купцу-произвођачу за преузету електричну енергију са мреже примјеном уговорене цијене снабдијевања.

(3) Купац-произвођач врши обрачун и издаје фактуру за предату електричну енергију примјеном уговорене цијене за више произведену енергију.

(4) Купац-произвођач који на годишњем нивоу у континуитету остварује вишак производње у односу на потрошњу, а за ког се према критеријуму инсталисане снаге постројења примјењује шема нето мјерења или нето обрачуна, има право на примјену стандардне шеме снабдијевања.

(5) Обрачун накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, у случају примјене стандардне шеме снабдијевања, врши се за укупну количину електричне енергије коју купац-произвођач преузме са мреже.

Члан 57.

(1) Купци из категорије домаћинства и комерцијални купци чији су објекти лоцирани унутар исте зграде или стамбеног комплекса имају право учешћа у шеми заједничке производње.

(2) Купци који учествују у шеми заједничке производње уговором регулишу међусобне односе, укључујући припадајући удио инсталисане снаге електране и производње сваког купца појединачно, те именују заступника.

(3) Појединачни купци-произвођачи који дјелују заједнички остварују право на примјену комерцијалне шеме обрачуна у складу са износом припадајуће инсталисане снаге електране тог купца-произвођача.

(4) Оператер дистрибутивног система и заступник купаца који заједнички производе електричну енергију закључују уговор којим се уређују правила расподјеле електричне енергије и период за алокацију енергије.

(5) Купци-произвођачи који дјелују заједнички задржавају своја права и обавезе као крајњи купци, према којима се не могу примијенити неоправдани или дискриминаторски услови и процедуре које спречавају њихово учешће у шеми заједничке производње.

Члан 58.

(1) Електрана за сопствене потребе купаца-произвођача који дјелују заједнички прикључује се преко засебног прикључка са припадајућим обрачунским мјерним мјестом.

(2) Мјерна мјеста крајњих купаца који учествују у шеми заједничке производње и мјерно мјесто електране за сопствене потребе опремају се паметним мјерним уређајима.

(3) Оператер дистрибутивног система врши алокацију произведене електричне енергије између учесника у шеми заједничке производње и утврђује количине:

- 1) укупно произведене електричне енергије,
- 2) директно утрошене произведене електричне енергије појединачних купаца-произвођача који заједнички дјелују,
- 3) утрошене електричне енергије са мреже појединачних купаца-произвођача који заједнички дјелују,
- 4) више произведене електричне енергије коју су појединачни купци-произвођачи испоручили у мрежу,
- 5) нето утрошене електричне енергије појединачних купаца-произвођача за случај примјене шеме нето мјерења или нето обрачуна.

Члан 59.

(1) Заједница обновљиве енергије (у даљем тексту: Заједница) је правно лице основано у складу са прописима, с циљем коришћења обновљивих извора енергије за производњу електричне енергије ради задовољења енергетских потреба чланова Заједнице, на начин који подразумијева еколошке, економске и социјалне користи за чланове Заједнице и за друштво.

(2) Рад Заједнице заснива се на отвореном и добровољном учешћу њених чланова.

(3) Члан Заједнице може бити физичко или правно лице, као и јединица локалне самоуправе.

(4) Привредно друштво или предузетник може бити члан Заједнице под условом да производња електричне енергије из обновљивих извора не представља његову претежну (основну) дјелатност.

(5) Члан Заједнице задржава статус крајњег купца, са правима и обавезама које има и према њему се не могу примијенити неоправдани или дискриминаторски услови или поступци који би спријечили његово учешће у Заједници.

Члан 60.

- (1) Заједница има право на:

1) производњу, потрошњу, складиштење и продају електричне енергије из обновљивих извора, узајамну размјену електричне енергије произведене коришћењем обновљивих извора енергије у постројењима у власништву Заједнице између чланова Заједнице,

2) приступ свим тржиштима енергије, директно или путем агрегације, на недискриминаторски начин.

(2) Заједница која се бави снабдијевањем електричном енергијом као тржишном дјелатношћу или обезбјеђује услугу обједињеног дјеловања (агрегацију) или обавља друге енергетске дјелатности на комерцијалној основи, те активности обавља у складу са прописима за одговарајуће дјелатности.

Члан 61.

(1) Прикључење Заједница врши се:

1) преко заједничког прикључка комплетне Заједнице са припадајућим обрачунским мјерним мјестом или

2) преко засебних прикључака са припадајућим обрачунским мјерним мјестима појединачних објеката чланова Заједнице, електрана, уређаја за складиштење и других уређаја за потребе Заједнице.

(2) Регулаторна комисија доноси правилник којим дефинише опсег (периметар) дистрибутивне мреже унутар кога је допуштено засебно прикључење објеката који чине Заједницу путем појединачних прикључака.

(3) Мјерна мјеста крајњих купаца и осталих објеката који чине Заједницу опремају се паметним мјерним уређајима.

(4) Расподјела произведене електричне енергије између чланова Заједнице регулише се међусобним уговором.

(5) Оператер дистрибутивног система и Заједница уговором регулишу питања управљања и одржавања дистрибутивне мреже унутар Заједнице, администрације шеме заједничке производње, енергетског обрачуна између чланова Заједнице и друга питања од значаја за кориштење мреже и администрирање Заједнице.

Члан 62.

Регулаторна комисија доноси правилник о купцима-произвођачима и заједницама обновљиве енергије, којим се уређују начин и услови учешћа на тржишту електричне енергије, примјена ограничења инсталисане снаге електрана за сопствене потребе, појединачно и на нивоу система, примјена комерцијалних шема обрачуна и начин поступања у случају промјене снабдјевача, задатке оператера дистрибутивног система у реализацији шема производње за сопствене потребе, као и оснивање и статус заједнице обновљиве енергије, права и обавезе чланова заједнице и друга питања.

4. Остале мјере и информисање

Члан 63.

(1) Право на обавезан откуп електричне енергије по референтној тржишној цијени има произвођач електричне енергије у постројењима из члана 8. овог закона који је прикључен на дистрибутивну мрежу, у периоду од првог прикључења на мрежу до истека шест мјесеци од дана добијања употребне дозволе.

(2) Произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије којем је, у складу са прописима, истекло право на обавезан откуп по гарантованој откупној цијени, има право продавати произведену електричну енергију Оператеру подстицаја по цијени која је 10% нижа од референтне тржишне цијене, коју је утврдила Регулаторна комисија.

Члан 64.

Министарство, Регулаторна комисија и Оператер подстицаја, у оквиру својих надлежности, развијају одговарајуће едукативне програме, израђују брошуре и друге видове обуке, с циљем информисања јавности о подстицајним мјерама, као и о предностима производње и коришћења енергије из обновљивих извора енергије.

ГЛАВА VII ИЗГРАДЊА ЕНЕРГЕТСКИХ ПОСТРОЈЕЊА И ВОЂЕЊЕ РЕГИСТРА ПРОЈЕКТА

1. Изградња енергетских постројења

Члан 65.

Изградња енергетских постројења која користе обновљиве изворе енергије врши се у складу са стратешким документима и плановима развоја енергетског сектора у Републици.

Члан 66.

(1) За изградњу енергетских постројења која користе обновљиве изворе енергије потребно је претходно прибавити концесију у складу са прописима којима се уређује област концесија или у складу са прописима којима се уређују други видови јавно-приватног партнерства, када је то уређено посебним прописом, осим у случају изградње:

- 1) енергетских постројења на био-масу, био-гас, депонијски гас и гас из постројења за третман комуналних отпадних вода,
- 2) електране на депонијски гас и гас добијен из комуналних отпадних вода,
- 3) соларних постројења са фотонапонским ћелијама инсталисане снаге закључно са 250 kW на земљи и на објектима, независно од инсталисане снаге.

(2) У случају када се за изградњу производног постројења спроводи поступак локацијске аукције, са изабраним понуђачем закључује се уговор о концесији без спровођења јавног позива, у складу са прописима којима се уређује област концесија.

(3) Изградња енергетских постројења врши се на основу грађевинске дозволе прибављене у складу са прописима којима се уређује област грађења и заштите животне средине, осим у случају изградње електрана (уређаја) купца-произвођача, који се граде на основу локацијских услова.

2. Регистар пројеката

Члан 67.

(1) Министарство успоставља и води Регистар пројеката који користе обновљиве изворе енергије.

(2) Регистар пројеката је јединствена евиденција о пројектима из обновљивих извора енергије за производњу електричне енергије, енергије за гријање и хлађење и енергије која се користи у транспорту.

(3) Регистар пројеката садржи податке о власнику пројекта и пројекту, податке о локацији и типу постројења, техничко-технолошким карактеристикама постројења, роковима изградње, подстицајима, о прибављеним дозволама, укључујући и промјене наведених података, те друге потребне податке.

(4) Министарство води Регистар пројеката у писаном и електронском облику.

(5) Регистар пројеката је јавно доступан у електронској форми и континуирано се ажурира.

(6) Подаци из Регистра у електронској форми користе се у поступцима које воде друге институције.

(7) Министар доноси упутство о вођењу Регистра пројеката из обновљивих извора енергије, којим се прописују облик, садржај и начин вођења Регистра пројеката.

Члан 68.

(1) Упис пројеката у Регистар пројеката врши Министарство по службеној дужности или на основу поднесеног захтјева власника пројекта.

(2) Министарство, по службеној дужности, уписује пројекте у Регистар пројеката из ресорне надлежности Министарства за које је закључен уговор о концесији.

(3) Власник пројекта за изградњу енергетских постројења из ресорне надлежности других органа, који је закључио уговор о концесији или јавно-приватном партнерству, дужан је да у року од 30 дана од дана закључивања уговора поднесе захтјев Министарству, ради уписа пројекта у Регистар пројеката.

(4) За пројекте за које није потребно прибавити уговор о концесији или уговор о јавно-приватном партнерству, власник пројекта дужан је поднијети захтјев за упис пројекта у Регистар пројеката у року од 30 дана од дана прибављања одобрења за грађење.

(5) У случају промјене података из члана 67. став 3. овог закона, власник пројекта дужан је Министарству поднијети захтјев за упис промјене података у Регистру пројеката, у року од 30 дана од дана настале промјене података.

(6) Регулаторна комисија и Оператер подстицаја дужни су Министарству доставити рјешења о прелиминарном праву, сертификату, подстицају, те обавјештење о закљученим предуговорима и уговорима о подстицању, најкасније осам дана од дана доношења рјешења или закључења уговора.

(7) Министарство, по службеној дужности, уноси податке из става 6. овог члана у Регистар пројеката.

ГЛАВА VIII

НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 69.

Управни надзор над спровођењем одредаба овог закона и на основу њега донесених прописа врши Министарство и Регулаторна комисија, у складу са овлашћењима прописаним овим законом.

Члан 70.

(1) Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске посредством надлежних инспектора, у складу са прописом којим се уређује поступак инспекцијског надзора, овим законом и законом којим се уређује обављање електроенергетских дјелатности.

(2) Контролу изградње електроенергетских објеката, техничке исправности, погонске сигурности електроенергетских објеката и постројења, безбједности људи у електроенергетским објектима, као и увид у техничку и погонску документацију врши надлежна инспекција, у складу са посебним законом.

(3) Инспекцијски надзор обухвата надзор над примјеном овог закона, других прописа, стандарда, техничких норматива и норми квалитета, који се односе на пројектовање, грађење, реконструкцију, одржавање и коришћење електроенергетских објеката, инсталација, постројења и опреме у тим објектима, као и квалитет испоруке електричне енергије и слично.

Члан 71.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:

1) Оператер подстицаја ако не закључи уговор о откупу електричне енергије или уговор о премији (члан 12. став 1. тачка 7),

2) Оператер подстицаја ако не изради и учини јавно доступним годишњи извјештај о исплаћеним средствима по производним постројењима (члан 12. став 1. тачка 8),

3) Оператер подстицаја ако не распише јавни позив за продају електричне енергије (члан 12. став 1. тачка 10),

4) произвођач електричне енергије ако не обезбиједи Оператеру подстицаја, Регулаторној комисији и оператеру система слободан приступ постројењима и подацима, као и њихов несметан рад, у складу са овим законом (члан 15. став 2),

5) снабдјевач крајњих купаца ако не достава извјештаје Оператеру подстицаја о укупно продатој електричној енергији и укупно обрачунатом износу накнаде (члана 16. став 1),

6) снабдјевач крајњих купаца ако не улати накнаду за обновљиве изворе на рачун Оператера подстицаја (члан 16. став 2),

7) снабдјевач електричне енергије ако не преузме од Оператера подстицаја припадајући удио електричне енергије (члан 16. став 3),

8) снабдјевач који врши снабдијевање купца-произвођача ако не преузме вишак произведене електричне енергије (члан 52. став 6),

9) Оператер дистрибутивног система ако не изврши алокацију произведене електричне енергије између учесника у шеми заједничке производње (члан 58. став 3),

10) субјект који отпочне изградњу енергетског постројења које користи обновљиве изворе енергије супротно одредбама члана 66. овог закона,

11) власник пројекта ако не поднесе захтјев за упис пројекта у регистар пројектата (члан 68. ст. 3, 4. и 5).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице и предузетник новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

ГЛАВА IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 72.

(1) Влада, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, доноси:

1) Програм о коришћењу обновљивих извора енергије (члан 4. став 2),

2) Уредбу о био-гориву и другим обновљивим горивима у транспорту (члан 50. став 1).

(2) Министарство, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, доноси Упутство о вођењу регистра пројектата из обновљивих извора енергије (члан 67. став 7).

(3) Регулаторна комисија, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, доноси:

1) Правилник о издавању сертификата за производно постројење које производи електричну енергију из обновљивих извора енергије (члан 10. став 2),

2) Правилник о гаранцији поријекла за електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије (члан 20. став 5),

3) Правилник о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора (члан 34),

4) Правилник о аукцијама (члан 43),

5) Правилник о купцима-произвођачима и заједницама обновљиве енергије, (члан 62).

(4) Оператер подстицаја, у року од шест мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, доноси:

1) Правила рада Оператера подстицаја (члан 12. став 1. тачка 13),

2) Упутство о раду балансне групе обновљивих извора енергије (члан 19. став 3).

(5) До доношења подзаконских аката из става 2, става 3. т. 1), 2) и 3), става 4. тачка 1) овог члана примјењују се подзаконски акти који су важили на дан ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 73.

Оператер подстицаја дужан је да уреди балансну одговорност балансне групе обновљивих извора енергије у складу са правилима балансног тржишта, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 74.

(1) Произвођач који је, прије ступања на снагу овог закона, стекао право на подстицај у виду обавезног откупа по гарантованој откупној цијени, до истека права на

подстицај, члан је Балансне групе обновљивих извора енергије у складу са овим законом.

(2) Произвођач чија је укупна инсталисана снага производних постројења мања или једнака 500 kW, који је, прије ступања на снагу овог закона, стекао право на подстицај у виду обавезног откупа по гарантованој откупној цијени, до истека права на подстицај, не пријављује дневни распоред рада Оператеру подстицаја и не сноси трошкове балансирања.

Члан 75.

(1) Поступци за остваривање права на подстицај који су започети прије ступања на снагу овог закона завршиће се по одредбама Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/13, 108/13, 79/15 и 26/19).

(2) Произвођачи електричне енергије из постројења која користе обновљиве изворе енергије и у ефикасној когенерацији, који су стекли прелиминарно право на подстицај по основу Закона о обновљивим изворима енергије у ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/13, 108/13, 79/15, 26/19), могу продужити прелиминарно право, у складу са одредбама овог закона, уколико испуњавају услове из овог закона и ако постоје слободне количине за подстицање.

(3) Произвођачи електричне енергије из постројења која користе обновљиве изворе енергије и у ефикасној когенерацији, који су стекли прелиминарно право на подстицај до дана ступања на снагу овог закона, могу остварити право на подстицај по основу Закона о обновљивим изворима енергије у ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/13, 108/13, 79/15, 26/19), најкасније до 30. јуна 2022. године.

Члан 76.

(1) До успостављања Оператера подстицаја, послове из члана 12. овог закона обављаће Мјешовити холдинг „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а. д. Требиње.

(2) Мјешовити холдинг „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а. д. Требиње обавезно је да води одвојену рачуноводствену евиденцију и посебан намјенски рачун за купопродају електричне енергије произведене из обновљивих извора за коју се остварује право на подстицај.

Члан 77.

До успостављања Оператера подстицаја, Мјешовити холдинг „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а. д. Требиње и повезана привредна друштва не могу учествовати у поступку аукција за велика постројења, у складу са овим законом и Правилником о аукцијама.

Члан 78.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/13, 108/13, 79/15 и 26/19).

Члан 79.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О ОБНОВЉИВИМ ИЗВОРИМА ЕНЕРГИЈЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6. и 8. Устава Републике Српске, према којима, између осталог, Република Српска уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе, заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног развоја, као и политику и мјере за усмјеравање развоја. Такође, према члану 70. Устава Републике Српске, Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство, број: 22.03-020-2484/21 од 23. августа 2021. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6. и 8. Устава Републике Српске, према којима Република, између осталог, уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе, заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног и технолошког развоја, као и политику и мјере за усмјеравање развоја. Такође, према члану 70. Устава, Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Ова материја до сада је била уређена Законом о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/13, 108/13,

79/15 и 26/19), а разлози за доношење овог закона садржани су у потреби реформе система подстицаја производње енергије из обновљивих извора на начин да су подстицајне мјере засноване на тржишним принципима, као и у потреби усклађивања са директивама Европске уније из ове области.

Најзначајније разлике предложених рјешења у односу на рјешења прописана Законом који је на снази односе се на раздвајање подстицаја за мала и велика постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора.

Произвођач електричне енергије из малих постројења, који испуњава прописане услове, има право на обавезан откуп произведене електричне енергије у цијелости, односно дјелимично, по гарантованој откупној цијени или право на премију за произведену електричну енергију коју продаје на тржишту, односно коју користи за властите потребе. Наведена права могу се остварити у најдужем трајању до 15 година, на основу рјешења које доноси Регулаторна комисија на захтјев произвођача.

Произвођач електричне енергије из великих постројења, који испуњава прописане услове, има право на тржишну премију за произведену електричну енергију коју продаје на тржишту. Ово право остварује се након спроведеног поступка аукције. Влада доноси одлуку о спровођењу поступка аукције, којом се утврђују технолошке квоте, а које ће бити предмет аукције за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора за велика постројења. Аукција је поступак јавног надметања с циљем прикупљања понуда за изградњу постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора и остварења права на подстицај, при чему је предмет надметања продајна цијена електричне енергије произведене у великим постројењима, по датој технологији и капацитету. Аукција може бити отворена и локацијска. Отворена аукција се спроводи за одређену технологију и утврђене капацитете, а локацијска аукција се спроводи за одређену технологију и утврђени капацитет на локацији коју је претходно утврдила Влада.

Поступак аукције спроводи Оператер система подстицаја из обновљивих извора, на основу одлуке Владе, а максималну продајну цијену и референтну тржишну цијену за потребе аукције утврђује Регулаторна комисија.

Овај секретаријат је упутио одређене сугестије које су се односиле на усклађивање овог закона са правним системом Републике, побољшање текста Закона, те на усклађивање са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), које је обрађивач прихватио и уградио у текст Закона.

Будући да је Републички секретаријат за законодавство утврдио да је овај приједлог усклађен са Уставом, правним системом Републике и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљења смо да се Нацрт закона о обновљивим изворима енергије може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу, број: 17.03-020-2599/21 од 27. августа 2021. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о обновљивим изворима енергије (у даљем тексту: Нацрт), установљено је да постоје релевантни извори права ЕУ који се односе на предметну материју. Због тога у Изјави о усклађености стоји оцјена „Дјелимично усклађено“.

Овим нацртом уређује се производња електричне и топлотне енергије из обновљивих извора енергије као и употреба енергије из обновљивих извора у транспорту, а с циљем повећања потрошње на домаћем тржишту и удјела у бруто

финалној потрошњи енергије, те обезбјеђење развоја подстицајних механизма и регулаторног оквира као и техничке инфраструктуре за обновљиве изворе енергије.

Материју Нацрта, у дијелу примарних извора права ЕУ, уређује Уговор о функционисању Европске уније; Трећи дио: Политике и унутрашње дјеловање Уније, Наслов VII - Заједнички прописи о конкуренцији, опорезивању и усклађивању законодавства, Глава 3, Усклађивање законодавства члан 114; Наслов XX: Животна средина, чл. 191. и 192. и Наслов XXI: Енергетика, члан 194¹.

У дијелу секундарних извора права ЕУ, обрађивач је вршио дјелимичну транспозицију Директиве (ЕУ) 2018/2001 Европског парламента и Савјета од 11. децембра 2018. године о промоцији употребе енергије из обновљивих извора².

Директива приоритетно поставља веће захтјеве за коришћење обновљивих извора енергије с циљем стварања услова за одрживи развој и унапређење заштите животне средине. Између осталог, Директива даје смјернице за реформу система подстицаја, финансијско подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, с посебним акцентом на самоснабдијевање и заједнице обновљиве енергије, као произвођаче.

Одредбама из члана 7. Директиве 2018/2001/EU, регулисан је начин израчунавања коначне бруто потрошње енергије из обновљивих извора. Обрађивач је ове одредбе дјелимично преузео чл. 4, 5, 6, 50. и 72. Нацрта.

Из поменуте Директиве преузета је одредба члана 17. којом се утврђује поступак једноставног обавјештавања за прикључивање на мрежу. Ову одредбу обрађивач је дјелимично преузео чл. 28. и 29. Нацрта.

Приликом даљег нормирања обрађивач је дјелимично преузео члан 22. Директиве којим је прописано да државе чланице крајњим корисницима посебно из категорије домаћинства осигуравају право учествовања у заједници обновљиве енергије. Ове одредбе преузете су чл. 59, 60, 61, 62. и 72. Нацрта.

Поред наведеног, обрађивач је приликом израде Нацрта у дијелу осталих извора права ЕУ узео у обзир одредбе Уговора о оснивању енергетске заједнице: Наслов I – Принципи, чл. 2 и 3; Наслов II – Проширење *acquis communautaire*, Поглавље V – *acquis* за обновљиве изворе енергије, члан 20, и Наслов III – Механизам за дјеловање тржишта мрежне енергије, Поглавље VI – обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност, члан 35³.

Преглед усклађености са наведеним извором права ЕУ садржан је у упоредном приказу усклађености Нацрта са правном тековином Европске уније и праксом и стандардима Савјета Европе.

Доношење Нацрта допринијеће испуњавању обавеза из ССП⁴, садржаних у чл. 107. и 108. који се односе на јачање сарадње у области енергије и животне средине.

Напомињемо да је доношење Нацрта предвиђено Акционим планом усклађивања прописа и других општих аката Републике Српске са правном тековином Европске уније и праксом и стандардима Савјета Европе за 2021. годину.

---

¹ Treaty on the functioning of the European Union Part three: Union policies and internal actions, Title VII - Common rules on competition, taxation and approximation of laws, Chapter 3 Approximation of laws-Article 114; Title XX: Environment, Art. 191 and 192 ; Title XXI- Energy-Article 194.

² Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources.

³ Treaty Establishing The Energy Community, Title I – Principles, Article 2 and 3.; Title II – The Extension of the *Acquis Communautaire*, Chapter V – The *acquis* for Renewables, Article 35. Title III – Mechanism for operation of network energy markets, Chapter VI – Renewable energy sources and energy efficiency Article 35.

⁴ Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране и Босне и Херцеговине, с друге стране („Службени гласник БиХ – Међународни уговори“, број 10/08).

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/13, 108/13, 79/15 и 26/19) у примјени је од 2013. године, након чега су у три наврата вршене његове измјене и допуне у мањем обиму. Законом се уређује област планирања и подстицања производње и потрошње електричне енергије у постројењима која користе обновљиве изворе енергије, утврђују систем подстицаја и мјере подстицања за произведену електричну енергију из обновљивих извора, институционално спровођење система подстицаја, уређују питања изградње постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора и друго.

Систем подстицаја успостављен је с циљем испуњења обавеза из Уговора о Енергетској Заједници и примјене Директиве о обновљивим изворима енергије, а с циљем повећања учешћа обновљивих извора енергије у укупној финалној потрошњи енергије.

Наведени систем подстицаја није дао задовољавајуће резултате у погледу повећања учешћа обновљивих извора у укупној финалној потрошњи, а узрокује стално повећање накнада за крајње потрошаче због чега је дошло до промјене законодавства ЕУ и усвајања нове Директиве Европског парламента и Савјета 2018/2001/ЕС о промовисању употребе енергије из обновљивих извора енергије од 11. децембра 2018. године која као један од приоритета поставља веће захтјеве за коришћење обновљивих извора енергије с циљем стварања услова за одрживи развој и унапређење заштите животне средине.

Између осталог, Директива даје смјернице за реформу система подстицаја, финансијско подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, с посебним акцентом на самоснабдијевање и заједнице обновљиве енергије, као произвођаче.

Потребно је нагласити да је у посљедњој деценији дошло до убрзаног развоја технологија обновљивих извора енергије, што је узроковало знатно смањење цијена по киловату инсталисаног капацитета, посебно за соларне и вјетроелектране. Слиједом тога, нова Директива предвиђа реформу система подстицаја на начин да подстицајне мјере морају бити економичније, односно требају бити засноване на тржишним принципима. Њихова висина би се утврђивала неком од конкурентских поступака отвореним за све произвођаче из обновљивих извора енергије. Такође, предметна директива даје могућност да се од конкурентског поступка изузму мала постројења за која ће моћи остварити досадашње врсте подстицаја, а с обзиром на њихов значај на локалном нивоу.

Дакле, предложена реформа система подстицаја има за циљ да смањи накнаде за подстицање и олакша развој пројеката који користе обновљиве изворе енергије увођењем транспарентнијег механизма за распојелу подстицаја спровођењем система аукције. За мала постројења постојећи систем подстицаја остаје на снази, с тим да се приоритет даје локалним грађанским иницијативама и самоснабдијевању.

И поред тога што Република Српска располаже значајним ресурсима за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, као и чињенице да је због технолошког развоја дошло до значајног смањења трошкова производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, обезбјеђење подстицаја је још увијек важно за стимулисање раста и ширења производње електричне енергије из обновљивих извора енергије.

Сходно томе, припремљен је нови Закон о обновљивим изворима енергије којим је извршено раздвајање врсте подстицаја за мала и велика постројења за производњу електричне енергије. Мала постројења, инсталисане снаге максимално до 500 kW имају могућност на подстицај у виду обавезног откупа по гарантоване откупне цијене или премије за електричну енергију која се продаје на тржишту или користи за властите потребе.

Супротно томе, велика постројењима имају обавезу да електричну енергију продају самостално на тржишту уз могућност остваривања подстицаја у виду премије која се утврђује у поступку аукције.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чл. 1. до 3. дефинише се предмет и област односа које уређује закон, уређују циљеви производње енергије из обновљивих извора енергије, те даје значење карактеристичних појмова у вези са подстицањем производње електричне енергије у постројењима која користе обновљиве изворе енергије.

Чл. 4. до 6. прописано је доношење планског документа којим се планира енергија из обновљивих извора за одређени период, дефинишу секторски циљеви, односно удјели енергије из обновљивих извора у областима електричне енергије, гријања и хлађења и транспорту, утврђују мјере за остваривање постављених циљева по годинама, одређују годишње количине планиране производње електричне енергије по технологијама које ће бити предмет подстицаја (технолошке квоте), одређују технолошке квоте за заједнице обновљиве енергије, као и израчунавање удјела енергије из обновљивих извора енергије у односу на бруто финалну потрошњу енергије. Циљеви повећања производње енергије из обновљивих извора до 2030. године задани су у Директиви ЕУ 2018/2001 од 11. децембра 2018. године о промовисању употребе енергије из обновљивих извора. Сходно томе, планске документе је потребно израдити у складу са наведеним прописом ЕУ.

Чл. 7. и 8. дефинише се разврставање постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије за потребе остваривања права на подстицај. Подјела постројења за производњу електричне енергије врши се према врстама обновљивих извора које користе, односно технологији и инсталисаној снази постројења. Концепт подстицања производње електричне енергије из обновљивих извора базиран је на подјели на мала и велика постројења за које су предвиђени засебни системи подстицаја, како у погледу врсте подстицајних мјера, тако и поступка њиховог остваривања.

Чл. 9. и 10. прописано је сертификавање постројења за производњу електричне енергије која користе обновљиве изворе енергије. Сертификат за производно постројење издаје Регулаторна комисија на одређени период, а по захтјеву произвођача. Добијање сертификата за производно постројење је услов за остваривање права на подстицај за произведену електричну енергију из обновљивих извора енергије или за издавање гаранције поријекла електричне енергије. Регулаторна комисија је овлашћена да донесе правилник којим се прописују критеријуми за издавање сертификата, поступак издавања, садржај сертификата, њихов пренос на друго лице и сл.

Чл. 11. до 13. прописује се институционална структура за оперативно спровођење система подстицаја. За обављање административно-финансијских и других оперативних послова система подстицаја предвиђа се оснивање посебног тијела – Оператер подстицаја, дефинишу његове надлежности и начин финансирања. Оператер подстицаја обавезан је да донесе правила рада којим ће се детаљније уредити битна

питања у вези са његовим активностима, као и начин остваривања права и обавеза учесника у систему подстицаја.

Чл. 14. до 16. ближе се одређују обавезе у систему подстицаја за произвођаче, оператера дистрибутивног система и снабдјевача крајњих купаца електричне енергије у погледу читавања и обрачуна електричне енергије испоручене у мрежу, обавезног откупа дијела електричне енергије произведене у постројењима која користе обновљиве изворе, извјештавање, односно достављање података о преузетој и продатој електричној енергији потребних за обрачун, обрачунавање и плаћање у систему обавезног откупа и сл.

Чл. 17. до 19. прописано је сношење трошкова балансирања за произвођаче електричне енергије из обновљивих извора, који остваре право на подстицај. Произвођач електричне енергије из малих постројења, што укључује једно или више малих постројења чија укупна снага је мања или једнака 250 kW, не сноси трошкове балансирања нити пријављује дневни распоред рада. У овом случају трошкове балансирања сноси Оператер подстицаја. Такође, у малим постројењима, што укључује једно или више малих постројења чија је укупна снага већа од 250 kW, произвођач сноси трошкове балансирања и обавезан је да Оператеру подстицаја пријављује дневни распоред рада. Произвођач електричне енергије из великих постројења одговоран је за балансирање и сноси трошкове балансирања у складу са прописима који уређују ову област. У случају када Оператер подстицаја сноси трошкове балансирања, средства обезбјеђује из средстава за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора. Оператер подстицаја је овлашћен да, уз сагласност Регулаторне комисије, донесе упутство о раду балансне групе обновљивих извора енергије.

Чл. 20. до 22. уређује се начин издавања гаранције о поријеклу електричне енергије која се користи као доказ да произведена електрична енергија потиче из постројења које користи обновљиве изворе енергије, могућност преношења гаранције, престанак важења гаранције поријекла, као и начин признавања гаранције поријекла издате у другим државама. Регулаторна комисија је овлашћена да донесе посебан подзаконски акт којим ће се прописати садржај гаранције, услови и поступак издавања, пренос и поништавање гаранције поријекла.

Чл. 23–27. дефинисане су мјере подстицања за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије. У том смислу чланом 23. су дефинисане врсте подстицаја које може остварити произвођач који електричну енергију производи из обновљивих извора енергије, а односе се на право на погодности приликом прикључења на мрежу, право на обавезан откуп електричне енергије произведене у малим постројењима, права на тржишну премију произвођача који електричну енергију производи у великим постројењима. Чланом 24. прописују се услови под којима произвођачи електричне енергије из обновљивих извора могу остварити право на подстицај. Поред услова да је електрична енергија произведена у постројењима која користе обновљиве изворе енергије, произвођач може остварити право на подстицај ако количине електричне енергије, односно инсталисани капацитети постројења не прелазе количине за подстицање предвиђене планским документом из члана 4. Закона, уз услов да је прибавио сертификат за производно постројење прописан чланом 9. овог закона и да приликом изградње постројења није уградио коришћену опрему, чиме се подстиче увођење и развој нових технологија и опреме. Чланом 25. дефинисани су и посебни услови који се односе на удаљеност између постројења које морају испунити произвођачи електричне енергије који користе енергију водотока и енергију сунца, а с циљем заштите животне средине или спречавања злоупотреба ради остваривања већих подстицаја.

Чл. 26 и 27. дефинише се право и обавеза произвођача који је у периоду инвестирања примио државну помоћ и произвођача који је у постројењима у експлоатацији вршио реконструкцију постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора.

Чл. 28. и 29. прописане су погодности приликом прикључења на електроенергетску мрежу постројења која користе обновљиве изворе енергије. Наиме, оператер дистрибутивног система дужан је да по захтјеву сваког новог произвођача, без накнаде, достави детаљну анализу могућности и услова прикључења постројења на мрежу, са процјеном стварних трошкова прикључења и временским оквиром за прикључење. Начин, услови и поступак прикључења на мрежу, остваривање погодности, правила и критеријуми за подјелу трошкова прикључења ближе ће бити дефинисани правилником који је у обавези да донесе оператер дистрибутивног система уз сагласност Регулаторне комисије. Прикључење објеката на преносну мрежу врши се у складу са прописима које доноси компанија за пренос електричне енергије.

Чл. 30. до 33. прописане су врсте подстицајних мјера за произведену електричну енергију у малим постројењима, поступак остваривања права на подстицај, период трајања подстицаја, као и начин утврђивања висине подстицајних мјера. Произвођач електричне енергије који испуњава услове прописане овим законом може остварити право на обавезан откуп електричне енергије по гарантованој откупној цијени или право на премију за електричну енергију коју продаје на тржишту. Висину гарантоване откупне цијене и премије утврђује Регулаторна комисија уз сагласност Владе, а на основу методологије прописане правилником о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора. За потребе утврђивања висине гарантоване откупне цијене и премије у члану 31. Закона извршена је класификација малих постројења у погледу инсталисане снаге. Произвођач право на подстицај остварује на основу рјешења које доноси Регулаторна комисија, а након што произвођач изгради постројење и испуни друге услове из овог закона. Произвођач може резервисати право на подстицај прије изградње објекта, тзв. прелиминарно право, ако испуни услове прописане у члану 24. овог закона и под условом да је за постројење прибавио грађевинску дозволу.

Чланом 34. прописана је обавеза за Регулаторну комисију да донесе правилник о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора којим ће ближе прописати услове и поступак за остваривање права на подстицај, критеријуме и поступак за умањење права за подстицај за случај да су произвођачи користили државну помоћ, методологију утврђивања гарантоване откупне цијене и премије, начин утврђивања и коришћења средстава потребних за финансирање система подстицаја производње енергије из обновљивих извора, као и друга питања од значаја за остваривање права на подстицај.

Чл. 35. до 43. прописан су услови и поступак за остваривање права на подстицај за електричну енергију произведену у великим постројењима. Наиме, произвођачи у великим постројењима могу остварити право на тржишну премију за електричну енергију коју продају на тржишту ако испуњавају услове из чл. 24. и 25. овог закона. Ово право се остварује у поступку аукције, с циљем да се обезбиједи тржишна премија и ограничи раст средстава за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора. Аукција може бити отворена и локацијска. Отворена аукција се спроводи за одређену технологију и утврђене капацитете, у којој могу учествовати сви заинтересовани понуђачи који су прибавили грађевинску дозволу за постројење у складу са прописима. Локацијска аукција се спроводи за одређену технологију и утврђени капацитет на локацији коју је претходно утврдила Влада и за чији објекат је обезбијеђена грађевинска дозвола. Када су у питању отворене аукције, закон предвиђа

спровођење аукција на двогодишњем нивоу, а њихов обим се прописује посебном одлуком Владе и зависи од остварених циљева из уредбе.

Тржишна премија је промјенљива категорија и израчунава се као разлика између продајне цијене електричне енергије понуђача из поступка аукције и референте тржишне цијене. Продајна цијена електричне енергије понуђача из поступка аукције је непромјенљива у периоду трајања права на подстицај, осим у случају промјене курса конвертибилне марке у односу на курс евра у БиХ, у износу већем од 10%. Максималну продајну цијену и референтну тржишну цијену за потребе аукције утврђује Регулаторна комисија. Поступак аукције спроводи Оператер подстицаја и предлаже Влади избор најповољнијег понуђача. Критеријум за избор најповољнијег понуђача је најнижа понуђена продајна цијена електричне енергије за дату технологију. На основу рјешења Владе о избору најповољнијег понуђача, Оператер подстицаја и изабрани понуђач закључују предуговор о премији, којим се уређују међусобна права и обавезе. Комплетан поступак аукције надзире Регулаторна комисија. Спровођење поступка аукције ближе се прописује правилником о аукцијама који доноси Регулаторна комисија.

Чл. 44. и 45. прописано је које предуговоре и уговоре закључује Оператер подстицаја са произвођачем електричне енергије, зависно од врсте подстицаја које је произвођач остварио. Оператер подстицаја израђује стандардне обрасце уговора за све врсте подстицаја. Обавезни елементи предуговора и уговора прописани су законом.

Чланом 45. прописани су разлози за престанак права на подстицај. У случају да право на подстицај престане било из ког разлога прописаног овим чланом, произвођач нема право да за исто постројење поново оствари подстицај.

Чл. 46. и 47. прописује се начин обезбјеђења средстава за подстицаје, дефинише њихова намјена и одређује начин пласирања прикупљених средстава. Средства за подстицање производње електричне енергије коришћењем обновљивих извора обезбјеђују се из накнаде за подстицање као додатка на тарифу за електричну енергију, коју обезбјеђује крајњи купац, а чија висина се исказује као посебна ставка на рачуну за електричну енергију. Поред ове накнаде, средства за подстицање се обезбјеђују и из прихода које оствари Оператер подстицаја од продаје гаранција о поријеклу електричне енергије из гарантованог откупа и активирањем средстава обезбјеђења за прелиминарно право на подстицај. Висину накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора утврђује Регулаторна комисија. Чланом 47. јасно је одређено у које сврхе се могу користити средства за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора.

Чл. 48. до 51. уређују се подстицајне мјере за коришћење обновљивих извора енергије за гријање и хлађење и у транспорту. Наиме, у сврху испуњења планираних обавеза за ову област, Влада је овлашћена да уведе одговарајуће подстицајне мјере које укључују субвенције и друге олакшице за домаћу производњу и набавку опреме, креирање локалног тржишта топлотне енергије произведене из обновљивих извора и увођење обавеза за велике потрошаче топлотне енергије да дио топлотне енергије производе из обновљивих извора. Поред наведеног, Влада је овлашћена да уведе одређене мјере у сврху развоја тржишта горива из обновљивих извора у сектору транспорта и развој одговарајуће инфраструктуре. Влада доноси посебну уредбу којом ће ближе уредити коришћење обновљивих извора и других алтернативних горива у транспорту.

Чл. 52. до 62. дефинишу се погодности за произвођаче електричне енергије из обновљивих извора тзв. купце-произвођаче и заједнице обновљиве енергије које производе електричну енергију првенствено за властите потребе. Наиме, чланом 52. прописано је да крајњи купац има право да прикључи постројење које користи

обновљиве изворе енергије на унутрашње електричне инсталације свог објекта и произведену електричну енергију користи за сопствене потребе, те су дефинисани услови под којима може стећи статус купца-произвођача, који има право да електричну енергију користи за властите потребе, складишти електричну енергију и вишак испоручује у мрежу.

Чланом 53. дефинисано је да се мјерење врши двосмјерним бројилом на мјесту прикључења купца-произвођача, а да мјерење врши Оператер дистрибутивног система.

Чл. 54–56. прописано је да се обрачун преузете и предате више произведене електричне енергије купца-произвођача врши примјеном нето мјерења за електране инсталисане снаге до 10,8 kW, нето обрачуна од 10,8 до 50 kW и стандардне шеме снабдијевања за електране инсталисане снаге преко 50 kW, те дефинисан начин поступања купца-произвођача и снабдјевача.

Чл. 57. и 58. уређен је начин учешћа купаца из категорије домаћинства и комерцијалних купаца чији објекти су лоцирани унутар исте зграде или стамбеног комплекса у шеми заједничке производње и дефинисана његова права и обавезе, као и обавезе Оператера дистрибутивног система.

Чл. 59. до 62. регулисано је формирање заједнице обновљиве енергије с циљем коришћења обновљивих извора енергије за производњу електричне енергије ради задовољавање енергетских потреба чланова Заједнице, дефинисана права Заједнице и начин прикључења.

Чл. 63. и 64. прописане су и остале подстицајне мјере, као што су обавезан откуп електричне енергије од стране оператера подстицаја од производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, по референтној тржишној цијени, и то у периоду од првог прикључења на дистрибутивну мрежу до истека шест мјесеци од дана добијања употребне дозволе. Такође, дата је могућност да одређени органи, у оквиру својих надлежности, развијају одговарајуће едукативне програме с циљем информисања јавности о значају коришћења и подстицања производње из обновљивих извора енергије.

Чл. 65. и 66. прописани су услови за изградњу енергетских постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора. У контексту наведених одредаба, а у складу са прописима којим се уређује област просторног уређења и грађења и заштите животне средине, граде се постројења која за производњу електричне енергије користе био-масу и био-гас, соларна постројења са фотонапонским ћелијама на објектима без ограничења, као и соларна постројења на земљи снаге до 250 kW. За изградњу свих осталих постројења потребно је прибавити уговор о концесији или неком другом облику јавно-приватног партнерства.

Чл. 67. и 68. установљен је Регистар пројеката као јединствена евиденција о пројектима из обновљивих извора енергије, утврђене надлежности Министарства у вези са успостављањем и вођењем Регистра пројеката, коришћење података из регистра, обавезе власника пројекта у вези са уписом пројекта у Регистар пројеката и др. Министарство доноси упутство о вођењу Регистра пројеката, којим се прописују облик, садржај и начин вођења регистра.

Чл. 69. до 71. уређује се управни и инспекцијски надзор, те с тим у вези, права и дужности надлежних органа у вршењу надзора и прописују санкције за субјекте и одговорна лица због кршења права и обавеза прописаних овим законом.

Чл. 72. до 79. прописују се рокови за доношење подзаконских аката и регистрације балансне групе обновљивих извора енергије, уређује примјена прописа на поступке започете и стечена права прије ступања на снагу овог закона, надлежности за спровођење система подстицаја и аукција до оснивања Оператера подстицаја, те уређује ступање на снагу овог закона.

VI ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Увидом у спроведени процес методологије кратке процјене утицаја прописа на Нацрт закона о обновљивим изворима енергије, Министарство привреде и предузетништва, у Мишљењу број: 18.06-020-2604/21 од 30. августа 2021. године, констатује:

- Доношење овог закона је планирано програмима рада Владе и Народне скупштине Републике Српске за 2021. годину.

- Обрађивач је правилно анализирао постојеће стање и дефинисао проблем у Обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а и исти је саставни дио „Разлога за доношење закона“.

- Обрађивач је правилно дефинисао циљеве који се желе постићи доношењем закона.

У погледу спровођења процеса консултација, обрађивач је навео су обављене консултације са привредним друштвима и надлежним институцијама из области електроенергетике. Активну подршку у изради Нацрта закона пружали су и консултант Нјемачке организације за међународну сарадњу „GIZ“, а корисне приједлоге и сугестије доставио је и Секретаријат Енергетске заједнице. Преднацрт закона је био објављен и на интернет страници ресорног министарства, како би се учинио доступним осталих заинтересованим органима, организацијама и појединцима.

Код утврђивања опција за рјешавање проблема, обрађивач је навео да је регулаторна промјена једина опција за рјешавање проблема и остварење циљева.

У вези са утицајем на пословно окружење, обрађивач је навео да се Нацртом закона врши усклађивање са Директивом Европског парламента и Савјета 2018/2001/ЕС и на тај начин приступа реформи система подстицаја за обновљиве изворе енергије, будући да тренутни систем подстицања за обновљиве изворе енергије није дао задовољавајуће резултате у погледу повећања учешћа обновљивих извора у укупној финалној потрошњи, а узрокује стално повећање накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије за крајње потрошаче. Важеће законско рјешење омогућава да произвођачи електричне енергије из обновљивих извора енергије инсталисане снаге до 10 MW имају право на гарантовану откупну цијену електричне енергије на период од 15 година, док ће према Нацрту закона то право имати само мала потројења инсталисане снаге до 150 kW (500 kW биомаса и биогаз и салоране елеткране на објектима). Произвођачи у постројењима инсталисане снаге веће од 150 kW (велика постројења) електричну енергију ће самостално продавати на тржишту, а моћи ће остварити право на премију у поступку аукције која ће се проводити сваке двије године ради остваривања утврђених циљева. Аукција омогућује јавно надметање у којем се бира понуђач који тражи најмању накнаду (премије) за подстицање електричне енергије. Реформа система подстицаја на овај начин, утицаће позитивно на ограничење раста накнаде за подстицање прозводње електричне енергије из обновљивих извора као додатка на цијену електричне енергије, коју плаћају крајњи купци, међу којима су и привредни субјекти. Такође, овако утврђен систем подстицаја утицаће и на изградњу већег броја енергетских објеката који користе обновљиве изворе енергије, а што ће довести до отварања нових радних мјеста, нарочито у периоду изградње ових објеката. Међутим, истовремено Нацртом закона реформом система подстицаја за обновљиве изворе енергије на овакав начин, великим постројењима се на неки начин умањују права у односу на постојећи закон,

јер иста више неће имати право на гарантовану откупну цијену, већ само право на премију као накнаду на остварену тржишну цијену, док мала постројења остварују досадашње врсте подстицаја, а с обзиром на њихов значај на локалном нивоу. Велика постројења која су стекла право на подстицај по важећом закону, могу остварити то право најкасније до 30. 6. 2022. године. Мала постројења која су као таква дефинисана Нацртом закона, а која имају резервисано право на подстицај по основу важећег закона могу продужити то право у складу са одредбама Нацрта закона, уколико испуњавају услове из Нацрта закона и ако постоје слободне количине за подстицање.

Што се тиче утицаја на јавне буџете, обрађивач је навео да Нацрт закона има за циљ повећање инвестиција у електроенергетском сектору, а како енергетски субјекти прије изградње и остваривања права на подстицај морају прибавити концесију може се очекивати позитиван утицај на буџет Републике Српске и локалне буџете, кроз повећање прихода од концесионих накнада субјеката који ће користити средства подстицаја, као и кроз средства од пореза, доприноса у вези с тим и сл.

У вези са социјалним утицајима, обрађивач је навео да ће Нацрт позитивно утицати на физичка лица, као потрошаче, кроз ограничавање раста накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора, а коју крајњи купци плаћају као додатак на цијену електричне енергије. Нацртом закона се, такође, утврђује категорија „купци – произвођачи електричне енергије“ и „заједнице обновљиве енергије“, који имају право на нето мјерење и нето обрачун, с циљем повећања броја произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије за властите потребе, а који неће остваривати право на подстицај. Нето мјерење је предвиђено и важећим законом, али је због двоструког опорезивања произведене електричне енергије, имало малу примјену. Наведено ће омогућити сигурније снабдијевање електричном енергијом, јер се тежи томе да што више купаца производи електричну енергију за властите потребе.

У вези са утицајем на животну средину, обрађивач је навео да Нацрт закона промовише и подстиче производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије ради потрошње на домаћем тржишту, а с циљем да се заштити животна средина, смањењем негативних утицаја употребе фосилних горива. Такође, Нацрт закона промовише одрживи развој електроенергетског сектора кроз поштовање међународних споразума и конвенција из области енергетике и заштите животне средине. Узимајући у обзир наведено, рјешења утврђена Нацртом закона су прије свега у функцији заштите животне средине, јер постепеним смањењем производње електричне енергије из необновљивих извора се смањује и негативан утицај на животну средину.

Када је у питању утицај Нацрта закона на увођење, измјену и укидање постојећих формалности, обрађивач је навео да Нацрт закона утврђује све исте формалности које познаје и важеће законско рјешење.

Министарство привреде и предузетништва утврдило је да је обрађивач, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступио у складу с методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

Сугерише се обрађивачу да поступи у складу са тачком XV Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа приликом израде подзаконског акта.

VII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

Министарство је у току израде Нацрта закона обављало консултације са привредним друштвима из области електроенергетике и надлежним институцијама из

ове области, уз активну подршку консултанта – Њемачке организације за међународну сарадњу „ГИЗ“.

У складу са т. 4. и 12. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), обрађивач овог закона је објавио текст закона на интернет страници Министарства енергетике и рударства, ради достављања примједба и сугестија. Није било примједба и сугестија достављених овим путем. Поред тога, прибављена су мишљења ресорних министарстава.

VIII ПРОЦЈЕНА ЕКОНОМСКЕ ОПРАВДАНОСТИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА И ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог закона није потребно обезбиједити додатна средства из буџета Републике Српске.